Siunnersuummut nassuiaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit

1. Aallaqqaasiut

Inatsisartut 2024-mi ukiakkut ataatsimiinnermi nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut (UKA 2024/86) suliaraat. Inatsisissatut siunnersuut ilaatigut aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarneranik ilaatigullu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC -3-mut – taamaattorli suli periarfissaqartillugu sumiiffiit aalajangersimasut (taakkununnga ilanngullugit ass. Danmarkshavn Pituffik Space Base-ilu) eqqarsaatigalugit taakku nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allamik malinninnissaat pillugu Naalakkersuisut nalunaaruteqarsinnaanerannut - ikaarsaariartoqarneranik kinguneqartussaagaluarpoq.

Qinersinissamilli nalunaaruteqartoqarnerata malitsigisaanik inatsisissatut siunnersuut siullermeerneqareernermi kingorna atuukkunnaarpoq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuut saqqummiuteqqinneqarpoq allanngortinnagu – atuutilersiffaali pisariaqartumik allanngortillugu. Atuutilerfissaata allanngortinneqarnerata malitsigissavaa Inatsisartut inatsisaat ulloq 24. oktober 2026 nal. 24.00 atuutilissammat. Inatsisartut inatsisaat taamaalilluni piffissap inatsisissatut siunnersuutip akuerineqarfissaatut naatsorsuutigineqartup kingorna ukiup ataatsip missaata qaangiunnerani atuutilertussaassaaq. Inatsisissatut siunnersuummut siusinnerusukkut saqqummiunneqartumut sanilliullugu taamaaliornikkut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnissaanik siunnersuutigineqartumut naleqqussarnissamut inuussutissarsiortut piffissaqarnerulissapput.

Kalaallit Nunaat Danmark Europamilu nunat naalagaaffeqatigiiffianni (EU-mi) nunat allat assigalugit 1980-imiilli aasaanerani nalunaaqutaqartarsimavoq. Siusinnerusukkuttaaq – 1948-mi 1949-mi – Landsrådit aalajangernerat malillugu Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaqutaqarsimavoq.

Aasaanerani nalunaaqutaq tassaavoq piffissap ullup unnuallu aallartittarfiata ukiup ilaani piffissami aalajangersimasumi nalinginnaasumik piffissap naatsorsorneqartarneranut sanilliullugu nalunaaquttap akunneranik ataatsimik nikisinneqartarnera.

Aasaanerani nalunaaqutaq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi nr. 817, 19. december 1989-imeersumi Kalaallit Nunaata Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaquttamik atuutsitsilernissamut pisinnaatitaaneq tiguaa. Pisinnaatitaaneq taanna Aasaanerani nalunaaquttap atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 19. oktober 1989-meersumi atorneqarpoq.

Aasaanerani nalunaaquttap atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat 2023-mi
Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 31-kkut 25. november 2022-meersukkut atuukkunnaarsinneqarpoq, aasaaneranili nalunaaqutaq pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerannik piginnaatitsissut Inatsisartut inatsisaanni ingerlateqqinneqarluni, taamalu suli atuulluni.

Siusinnerusukkut aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinnissaanik suliniuteqarnissaq kissaatigineqarsimavoq, kingullermik 2019-imi upernaakkut ataatsimiinnermi immikkoortoq 55 ”Aasakkut nalunaaquttap atorunnaarsinnissaa suliniutigeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut” aqqutigalugu. Siunnersuut akuerineqarpoq, kisianni suli piviusunngortinneqanngilaq. Inatsisartut aalajangiinerannut EU-mi (European Union) aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaata apeqqutaatinneqarnera tamatumani pissutaavoq. EU-mi aasaanerani nalunaaqutaq suli atorunnaarsinneqanngilaq.

Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat 25. november 2022-imi atuutilerpoq.

Inatsisartut inatsisaata Kalaallit Nunaata annersaata nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-3-mit UTC-2-mut ikaarsaariarnera malitsigaa. Taamaalilluni nalunaaqutaq akunnermik ataatsimik siuartinneqarpoq. Nalunaaqutaq taamaalilluni ullup ilaani 12.00-iusimagaluarluni 13.00-inngorpoq.

Ittoqqortoormiit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-1-imiit UTC-2-mut ikaarsaariarpoq, taamaalillunilu nalunaaqutaq akunnermik ataatsimik kinguartinneqarluni. Nalunaaqutaq taamaalilluni ullup ilaani 12.00-iusimagaluarluni nal. 11.00-inngorpoq. Inatsisartut inatsisaata taamaalilluni malitsigaa Ittoqqortoormiit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut, Danmarkshavn aamma Pituffik Space Base suli immikkut ingerlaqatigiiffeqartut eqqaassanngikkaanni, Kalaallit Nunaata sinneranut atuuttumut ikaarsaariarmat.

Tamatuma kingorna paasinarsivoq innuttaasut amerlasuut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq ajornartorsiuteqarfiusut misigisaraat.

2024-mi apriilimi sapaatit akunnerisa marluk ingerlaneranni inuit atsiornerinik katersisoqarpoq tassanilu inuit 3.100-ut missaasa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC -3-mut (tassa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut siusinnerusukkut Kalaallit Nunaata annersaanut atuuttumut) ikaarsaariarnissaq, taamatullu aamma aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaa, taperserlugu.

Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip kissaat tamanna naammassivaa.

Innuttaasut kissaataat nalunaaquttallu ingerlaqatigiiffiannik nutaamik misilittakkat tunngavigalugit taamaalilluni aasaanerani nalunaaqutaqartarnermik aaqqissuussinerup atorunnaarsinneqarnissaa taamatullu aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut ikaarsaariarnissaq siunnersuutigineqarput – taamaattorli nalunaarusiornikkut Naalakkersuisut periarfissaqartillugit sumiiffiit aalajangersimasut (tamatumani ass. Danmarkshavn aamma Pituffik Space Base) eqqarsaatigalugit taakku nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allamik malinnissinnaanissaannut.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnera

A) Inatsisiliornerit atuuttut

Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 31-mi 22. november 2022-meersumi §1-imi immikkoortut pingajuanni Naalakkersuisut piginnaatinneqarput aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaminnut.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu Aasaanerani nalunaaqutaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 27. marts 2024-meersoq Naalakkersuisut atulersippaat.

Nalunaarummi aalajangersarneqarpoq aasaanerani nalunaaqutaq marsip qaammataani sapaat kingulleq UTC+0 nalunaaqutaa malillugu nal. 01.00 aallartissasoq (tassa Kalaallit Nunaannut nalunaaqutaq nalinginnaasoq UTC-2 malillugu marsip qaammataani arfininngornermi kingullermi nal. 23.00. Aasaanerani nalunaaquttap aallartinnerani nalunaaqutaq nalunaaquttap akunneranik ataatsimik siuartinneqassaaq, nalunaaqutaq arfininngornermi nal. 23.00-imiit sapaammi nal. 00.00-imut nikisinneqarluni.

Aasaanerani nalunaaqutaq oktobarip qaammataani sapaat kingulleq UTC +0 nalunaaqutaa malillugu nal. 01.00 atuukkunnaassaaq (Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaqutaq malillugu 00.00). Aasaanerani nalunaaquttap atuukkunnaarnerani nalunaaqutaq nalunaaquttap akunneranik ataatsimik kinguartinneqassaaq nalunaaqutaq sapaammit nal. 00.00-miit arfininngornermut nal. 23.00-mut nikisinneqarluni.

Nalunaarut Danmarkshavnimut Pituffik Space Base-imullu atuutinngilaq. Danmarkshavn aamma Pituffik Space Base eqqarsaatigalugit Danmarkshavnimi aamma Pituffimmi (Thule Air Base) nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik aalajangersagaq aammalu aasaanerani nalunaaquttap atuusinnaanera pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat atuuppoq. Nalunaarummi § 1-imi Danmarkshavn eqqarsaatigalugu aasaanerani nalunaaqutaq atorneqassanersoq taamaassappallu qaqugu naalagaaffimmi oqartussanut attuumassutilinnut aalajangigassanngortinneqarpoq. Aalajangersakkami § 2-mi Thule Air Base (ullumikkut Pituffik Space Base) eqqarsaatigalugu USA-mi oqartussat taamaaqataanik piginnaatinneqarput.

B) Siunnersuuteqartup isumaliutai
Aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussinerit siulliit Europami nunani assigiinngitsuni 1916-imi atuilersinneqarput. Taamani sorsunnersuup siulliup kingornatigut ikummatissamik amigaateqarnerup nassataanik nukissamik sipaaruteqarnissaq siunertaasimavoq. Aasaaneranili nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussineq ikummatissamik amigaateqarnerup qaangiukkiartornera ilutigalugu atorneerukkiartulertorpoq. Sorsunnersuup kingulliup kingorna aamma taamatut pisoqaqqippoq, kiisalu 70-ikkunni ikummatissamik amigaateqalernermi atorneqaqqilerluni – 70-ikkulli qaangiutereersut aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnernik aaqqissuussineq attatiinnarneqarluni.

EU aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarneranut 1996-imi assigiissaarivoq, taamaalilluni aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarneq nunani EU-mut ilaasortaasuni tamani ataatsikkut piffissamilu assigiissumi pisalerluni.

Ullumikkut nunarsuaq tamakkerlugu nunat 70-it missaanniittut aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussinermik atuisuupput.

Aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarnerata eqqunneqarneranut pissutaavoq ullup qaamarngata unnuup tungaanut sapinngisamik atorluarneqarnissaa.

Ullumikkulli aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnerup, nukissanik sipaaruteqarnissaq eqqarsaatigalugu, sunniutai killeqalernikuupput, tamanna innaallagiaq ullumikkut qaammaqqusersornermut atorneqartoq qangaanerusumut sanilliullugu annikinnerummat. Pærit sipaarniutit kiisalu LED atorlugu qaammaqqusersuinerit allat siaruaasimanerisa innaallagissamik atuineq malunnaatilimmik annikillisissimavaat, qaammaqqusersuinerlu innaallagissamik atuinermut tamarmiusumut ilanngartuutaavallaarunnaarsimalluni.

Aaqqissuussinerup Danmarkimi innaallagissamik ukiumut atuineq, DONG Energy'p uuttortagai malillugit, taamaallaat procentip ataatsip missaanik appartittarpaa. Ilisimasat naapertorlugit aaqqissuussinerup nunami maani qanoq annertutigisumik nukissanik sipaaruteqaataatiginera qulaajarniarlugu misissuisoqarsimanngilaq.

Aasaanerani nalunaaqutaqarnerup sunniutaasa minnerulernerat peqatigalugu ajoqutaasut tappiffigineqarnerulernikuupput. Ukiut kingulliit ingerlanerini ilisimatuut misissuinerisa takutippaat nalunaaquttamik nikititsisarneq peqqinnissamut ajoqutaasoq. Sunniutit taakku sininnerup akornuserneqarneranik timillu pissusilersorneranik allannguinermik aallaaveqarnerat ilimagineqarpoq. Aasaaneranut ikaarsaarnerup kinguneri pillugit misissuinerit tamarmiunngillat assortorneqarsinnaanngitsumik takutitsisut, misissuinerillu ilaat assortuussutaapput.

Aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussinerit innuttaasut akornanni annertuumik nuannarineqarneq ajornerat taamatuttaaq erseqqippoq. EU-kommissioni

assersuutigalugit 2018-imi tamanut ammasumik aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussineq pillugu tusarniaatitsivoq. Akissuteqartunit katillugit 4,6 mio.-iusunit 84%-iisa aaqqissuussinerup atorunnaarsinneqarnissaa kissaatigaat. USA-mi 2022-mi isumasiuinerup (Monmouth University Poll) takutippaa isumasiorneqartut 61%-iisa atorunnaarsinneqarnissaanut isumaqataasut.

Aasaanerani nalunaaqutaqartarnerup atorunnaarsinneqarnissaanik siusinnerusukkut aalajangiiffigisassatut siunnersuutaasarsimasunut (UKA 2016/88 aamma UPA 2019/55) akissuteqaatigisarsimasaminni Naalakkersuisut uparuarpaat aasaanerani nalunaaqutaq Europa tamarluinnaat Amerikamilu avannarlermi atorneqarmat oqaatigalugu Naalakkersuisut isumaqarmata ataatsimut suut tamaasa isigalugit pissusissamisoornerusoq nunarpassuarni Kalaallit Nunaanni innuttaasut, inuussutissarsiortut oqartussallu ulluinnarni attaveqarfigisartagaanni aasaanerani nalunaaquttap atorneqarnera malikkaanni.

EU-p inatsisartuisa 2019-imi marsimi ukiuunerani aasaaneranilu nalunaaqutaqartarnerit ukiumoortumik nikisinneqartarnerata atorunnaarsinneqarnissaannik EU-kommissionimit siunnersuut akueraat. Siunnersuulli naammassineqarsinnaassappat EU-p ministerrådiata siunnersuummik ilaliinissaa piumasaqaataavoq, tamannalu suli pisimanani.

Aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussaq atorunnaarsinneqassappat, ukiuunerani nalunaaquttap imaluunniit aasaanerani nalunaaquttap najoqqutatut atorneqarnissaa pillugu nunat ilaasortaasut isumaqatigiissuteqarnissaat ministerrådimit kissaatiginartinneqarpoq. Nunat ilaasa ukiuunerani nalunaaquttamik najoqqutatut malinninnissaq toqqarpassuk allallu aasaanerani nalunaaquttamik najoqqutatut malinninnissaq toqqarpassuk, EU-mi nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii marlunnik ilaratarsinnaapput. EU-mi nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii ullumikkut pingasuupput. Tamanna nunat akornanni killiligaanngitsumik niueqatigiinnermik ajornakusuulersitsissaaq. Maannakkutullu isikkoqartillugu nalunaaquttamik ataatsimoorussamik najoqqutaqarnissaq isumaqatigiinngiffiuvoq.

UKA2019/55-ip oqaluuserineqarnerani aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaa Inatsisartut ilalerpaat, naatsorsuutigaluguli EU-p aamma aasaaneranik nalunaaquttamik atorunnaarsitsinissaa. Tamannali suli naammassineqarsimanngilaq naammassiniarneqarneralu sivisoorujussuusinnaalluni.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuuteqartup nalilerpaa EU-mi aalajangiisoqarnissaanik Kalaallit Nunaata suli utaqqinissaa isumaqanngitsoq – mannalu piffissanngortoq aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussinerup ajoqutaasa pitsaaqutaanit annertunerunerat pissutigalugu allanngortinneqarnissaanut.

C) Siunnersuut
Siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassanik aalajangersasinnaanermut piginnaatitaanerat atuuttoq killilerneqassasoq taamaallaat Danmarkshavnimut Pituffik Space Base-imullu atuuttussanngorlugu, taamatullu aamma aasaanerani nalunaaqutaq pillugu nalunaarut atuuttoq (Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 27. marts 2024-meersoq) atuukkunnaarsinneqassasoq.

Piginnaatitsissutikkut siunnersuutigineqartukkut Danmarkshavn aamma Pituffik Space Base eqqarsaatigalugit aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussineq Danmarkshavnimi aamma Pituffimmi (Thule Air Base) nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik aalajangersagaq aammalu aasaanerani nalunaaquttap atuusinnaanera pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 8-mi, 24. marts 2023-meersumi aalajangersarneqarsimasoq Naalakkersuisut attatiinnarsinnaassavaat.

Kalaallit Nunaanni sumiiffiit allat eqqarsaatigalugit siunnersuutip malitsigissavaa aasanerani nalunaaquttap ulloq 24. oktober 2026, nal. 24.00 atuutilersumik atorunnaarsinneqarnera.

Kalaallit Nunaannut aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnerata ukiut tamaasa piffissami marsimi sapaatip kingulliup aamma oktobarimi sapaatip kingulliup akornanni EU suli aasaanerani nalunaaqutaqartitsinermik aaqqissuussisoqarsimatillugu Kalaallit Nunaata EU-milu nunat (Danmark ilanngullugu) akornanni piffissat assigiinnginnerat nalunaaquttap akunneranik ataatsimik sivitsussaaq.

2.2. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut nutaamut ikaarsaariarneq

A) Inatsisiliornerit atuuttut
Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 31-mi 25. November 2022-meersumi § 1, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaannut nalunaaquttamut nalinginnaasumut nalunaaquttamut malitassaq aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC -2 malinneqartoq.

Inatsisartulli inatsisaanni § 1, imm. 2-mi Naalakkersuisut piginnaatinneqarput sumiiffinni erseqqinnerusumik allanneqartuni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat alla malinneqassasoq pillugu maleruagassanik aalajangersaasinnaanerminnut.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu Naalakkersuisut

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu Naalakkersuisut Danmarkshavnimi aamma Pituffimmi (Thule Air Base) nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik aalajangersagaq aammalu aasaanerani nalunaaquttap atuusinnaanera pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 24. marts 2023-meersoq atuutilersissimavaat. Nalunaarummi § 1-imi Danmarkshavn eqqarsaatigalugu nalunaaquttat ingerlaqatigiffiata aalajangersarneqarnissaanut

naalagaaffimmi oqartussat susassaqartut aalajangersaanissaminnut piginnaatinneqarput nalunaarummi § 2-mi Thule Air Base (ullumikkut Pituffik Space Base) eqqarsaatigalugu USA-mi oqartussat taamaaqataanik piginnaatinneqartut.

Tamanna naapertorlugu Danmarkshavnip nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC+0 malippaa Pituffik Space Base-ip nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-4 malikkaa.

Kalaallit Nunaanni sumiiffiit allat tamarmik – taakkununnga Ittoqqortoormiit, siusinnerusukkut nalunaaquttat ingerlaaqatigiiffiannik namminerisamik malitaqarsimasoq, aamma ilanngullugit – ullumikkut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut ilaapput.

B) Siunnersuuteqartup isumaliutai
Kalaallit Nunaat ulloq 25. marts 2023, nal. 22.00 nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut ikaarsaariarpoq. Tamanna Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap nalinginnaasup nalunaaquttap akunneranik ataatsimik siuartinneqarneranik kinguneqarpoq.

Kalaallit Nunaat taamaalilluni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffii eqqarsaatigalugit Amerikap avannarliup kangimut sineriaata Europallu kimmut sineriaata akornanni qiterpiaanni inissisimavoq sumiiffinnut pineqartunut tamanut piffissap assigiinngissutaa nalunaaquttap akunneri pingasuullutik.

Tamanna pivoq piffissap aalajangersarneqartarnera pillugu Inatsisartut inatsissaannut Naalakkersuisut siunnersuutaata (UKA 2022/17) Inatsisartunit akuersissutigineqarneratigut Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut ikaarsaariarnissamut Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerannut suna tunuliaqutaanersoq piareersaataasuni takujuminaappoq. Naalakkersuisulli inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussissumminni erseqqissarpaat siunnersuutip inuussutissarsiornermut, minnerunngitsumik silaannakkut angallannermut, aningaasaqarnikkut pitsaasumik kinguneqarnissaat naatsorsuutigineqartoq.

Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini Naalakkersuisut paasissutissiissutigivaat siunnersuutip innuttaasunut innuttaasulluunniit peqqissusiannut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngitsoq.

Islandimi peqqissutsimut ministeriaqarfiup ataani suleqatigiissitap taamaalilluni 2018-imi inerniliuppaa Islandimi nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata piffissallu seqinnerfiusartut assigiinnginnerisa napparsimalersinnaaneq annertusisittaraa, meeqqat atuartut ilikkagaqarsinnaanerat ajornerulersittaraa, taamatullu aamma minnerunngitsumik meeqqat inuusuttullu akornanni nanertisimanermik qasunermillu eqqorneqarsinnaaneq annertunerulersittarlugu.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut Kalaallit Nunaata ikaarsaariarnerata kingorna paasinarsisimavoq innuttaasut ikigisassaanngitsut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq ajornartorsiutitut misigisimagaat.

2024-mi apriilimi sapaatit akunnerisa marluk ingerlaneranni inuit atsiornerinik katersisoqarpoq tassanilu inuit 3.100-ut missaasa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC -3-mut (tassa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut siusinnerusukkut Kalaallit Nunaata annersaanut atuuttumut) ikaarsaariarnissaq, taamatullu aamma aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaa taperserlugu.

Atsiornernik katersuisitsinerup tusagassiorfinnit allaaserineqartarneranut atatillugu atuarneqarsinnaavoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnera arlallit meeqqaminnut sunniuteqarsimasoq misigisarsimagaat, tassa meeqqat unnukkut sininniarnerminnik ullaakkullu makinniarnerminnik atuariartornissaminnillu ajornartorsiuteqartarsimammata. Taamatutaaq atuarneqarsinnaasimavoq Kalaallit Nunaata Avannaani aalisartorpassuit piniartorpassuillu piniariarnissaminnut seqerngup nuinissaa utaqqikatattarsimagaat. Akerlianik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat maanna atuuttoq aammalu ualikkut unnukkullu akunnerit qaamarngannik amerlanernik silamilu sammisaqarnermut atorneqarsinnaasunik nassataqartoq timersortartunit iluarisimaarneqartoq tusagassiorfitsigut aamma allaaserineqarpoq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat maanna atuuttoq inuussutissarsiortunut iluaqutissartaqartoq iluaqutissartaalu taakku inuussutissarsiortut ilaannut pingaaruteqartut siunnersuummik matuminnga tusarniaanermi akissutit uppernarsarpaat. Siunnersuuteqartorli isumaqarpoq akornutit innuttaasunit amerlasoorpassuarnit misigineqartut isiginiarneqanngitsoorneqarsinnaanngitsut. Inuussutissarsiortut soqutigisaat salliutinniarneqartariaqarput, tamannali nunami innuttaasut pilliutigalugit pinngisaannartariaqarluni.

Misilittagaalersimasut taamaalillutik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC -3-mut uternissaq oqariartuutigaat.

C) Siunnersuut
Siunnersuummi aalajangersarneqarpoq nalunaaquttamut malitassaq aammalu nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia sorleq Kalaallit Nunaanni malinneqassanersoq. Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq nalunaaquttamut malitassaq tassaassasoq UTC, aammalu nalunaaquttamut nalinginnaasumut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia UTC -3 malinneqassasoq.

Kalaallit Nunaanni ullumikkut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia UTC -2 malinneqarpoq. Taamaalilluni siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni nalunaaqutaq nalinginnaasoq nalunaaquttap akunneranik ataatsimik kinguartinneqassasoq.

Taamaalilluni seqineq Kalaallit Nunaata Kitaani nal. 12 missaani qutsinnerpaaffimminissaq – kisiannili Tunumiunngitsoq Qaanaamiinngitsorlu. Ittoqqortoormiini seqineq nal. 10 missaani qutsinnerpaaffiminissaaq, Tasiilami nal. 11 missaani Qaanaamilu nal. 14 missaani qutsinnerpaaffiminiissalluni.

Ullumikkut Kalaallit Nunaata Islandillu, Savalimmiut aamma Kunngeqarfik Tuluit Nunaat aamma Irland Avannarleq akornanni nalunaaqutaq nalunaaquttap akunnerinik marlunnik nikingassuteqarpoq. Kalaallit Nunaat aamma Danmarkip, Norgep, Sverigep, Tysklandip allallu Europap kitaaniittut akornanni nalunaaqutaq nalunaaquttap akunnerinik sisamanik nikingassuteqarpoq. Aammalu Kalaallit Nunaata aamma Grækenlandip, Bulgariaip aamma Rumænien akornanni nalunaaquttap akunnerinik tallimanik nikingassuteqarluni. Nalunaaquttap ingiaqatigiiffiat, siunnersuummi siunnersuutigineqartutut. UTC-3-mut nikisikkaanni, tassani nalunaaquttap nikingassutaa nalunaaquttap akunneranik ataatsimik sivikillissaaq.

Amerikap avannarliup kangiata sineriaani, soorlu assersuutigalugu Iqaluit, Quebec, Toronto, Boston, New York, Washington D.C. aamma Miami, nalunaaquttap ingerlaqatigiiffiani UTC-5-imiippoq. Ullumikkut Kalaallit Nunaata Amerikallu avannarliup kangiata akornanni nalunaaquttat akunnerinik pingasunik nikingapput. Siunnersuutigineqartutut Kalaallit Nunaat nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut ikaarsaariassappat tamatumani piffissat nikinganerit nalunaaquttap akunneranik ataatsimik sivikillineqassaaq.

Siunnersuummi aamma siunnerfigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni erseqqinnerusumik taaneqartuni allani nalunaaquttap ingiaqatigiiffiinik, kitaanut naleqqiullugu allanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Taamaattoq inatsimmi tunngavissaq sumiiffinnut taakkununngaannaq killeqanngilaq, kisianni nalinginnaasumik atorneqarsinnaalluni.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip pisortanut aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut annertuumik sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Taamaattorli Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutimini nalilerpaa nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguutip atuutilersinneqarnerata pisariaqalersissagaa IT-mi atortorissaarutit nutarsarnissaannut, pilersaarutit piffissalersukkat aammalu pisortatigoortumik attaveqaqatigiinnerit iluarsinissaannut annertuumik sulisoqartariaqassasoq. Tassunga tunngatillugu suliassap qanoq annertutiginissaa siunnersuuteqartup oqaatigisinnaanngikkallarpaa.

Kommunini ingerlatsinermut oqartussat tusarniaanermut akissutini ilisimatitsissutigaat nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata UTC-3-mut utertinneqarnera nunanut europiamiuusunut, ingammik Danmarkimut suleqatigiinnissamut pinngitsoorneqarsinnaanngitsumut

sunniuteqassasoq. Nunani taakkunani oqartussat allaffeqarfiisa ammanerisa nalaanni attaveqarsinnaanermut piffissatigut periarfissap annikillinissaa tamatumunnga peqqutaavoq. Massakkut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut (UTC-2-mut) nuunnerup suleqatigisartakkanik Kalaallit Nunaata avataaneersunik ataatsimeeqateqartarniartarnerup malunnaatilimmik ajornannginnerulersissimagaa oqaatigineqarpoq, siornatigut ataatsimiinnissamut angumersiniaraanni unnuakkut makittarnissaq pisariaqarnikuugaluartoq. Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik assinganik naliliivoq.

Kommunini ingerlatsinermut oqartussat paasissutissiissutigivaattaaq silaannakkut angallannermi ullormut attaveqaataasartunut periarfissat siunnersuutip annikillisissinnaagai taamaalillunilu angalanermi piffissaq atorneqartoq najugaqarnerlu eqqarsaatigalugit aningaasartuuteqarnerunissamik nassataqarsinnaalluni.

Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK) tusarniaanermut akissutimini paasissutissiissutigaa nalunaaquttap ingiaqatigiiffia atuuttoq malillugu Danmarkimi kalaallit peqqissartut angerlarsimaffiata aammalu napparsimaviit Danmarkimiittut suleqatigineqartartut ataatsimoorussamik suleqatigisarnerini piffissaq akunnermik ataatsimik PKK-mi ilaasortanut sivisunerulersitsisimasoq. Ilutigisaanik aaqqissuussap massakkut atuuttup naalagaaffimmi suliatigut avitseqatigiissinnaanermik ilaasortat annertunerusumik periarfissaqalersippai, kiisalu Danmarkimi peqqinnissaqarfimmut attaveqaqateqarnissaq ajornannginnerulersillugu, tamannalu peqqutaalluni nakorsiat ilaannut utaqqineq sivikinnerulersimalluni.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffia massakkut atuuttumut (UTC-2) ikaarsaarneq inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniuteqarluarnissaa ilimasuutigineqartoq Naalakkersuisut nalilerpaat. Tamanna tunngavigalugu nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut (UTC-3-mut) atorunnaarnikumut uteqqinnissamut siunnersuummut ikaarsaarneq inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pitsaanngitsunik sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqassaaq. Taamatut naatsorsuuteqarneq tusarniaanermut akissutit tiguneqartut uppernarsarpaat.

Ingammik Air Greenland pitsaanngitsumik kingunerisinnaasanik eqqugaanissaa naatsorsuutigineqassaaq, takuuk ataani allassimasut.

Aammattaaq nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinissamut siunnersuut inuussutissarsiornerup ilaatigut akornuteqarsinnaassasoq oqaatigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni aningaasanik nuussisarnerit annerpaartaat Europamut nuunneqartartut GrønlandsBANKEN-imit paasissutissiissutigineqarpoq, nalunaaquttallu ingiaqatigiiffianik allannguinissamut siunnersuutaasup Europami aningaaseriviit matunnginnerini nunatsinni aningaaseriviit taamatut aningaasanut nuussisarnissaat akunnermik ataatsimik

sivikinnerulersissagaa. Tamanna aamma Europami aningaasaateqarfiit niueqatigiittarfianni pappilissat nalillit atorlugit niueqatigiittarnermut atuuppoq.

Tamatuma saniatigut GrønlandsBANKEN suleqatigisartakkani Europamiut aqqutigalugit ikiorneqarnissamut neqeroorutinik arlalinnik peqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut akuerineqassappat taamatut ikiorneqarnissamut periarfissaq akunnermik ataatsimik sivikinnerulissaaq.

Ilutigisaanik tusarniaanermut akissutini tiguneqartuni (Sulisitsisut, GrønlandsBANKEN aamma IT-mut tunngasunik suliffeqarfik Modulo ApS) allaqqavoq, nalunaaquttap ingiaqatigiiffia allanngoreernikoq massakkut atuuttoq atortorissaarutit piffissamik aqutsinermik atuisartut allanngortinnerinut ingammik IT-mut tunngasunik suliffeqarfinnut aningaaserivinnullu aningaasartuuteqarfioreersut, nalunaaquttallu ingiaqatigiiffiannik allannguegqittoqassappat aamma taamaattoqaqqittussaasoq. Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi inatsit pillugu nassuiaatit tunngavigalugit imaluunniit inatsisissatut siunnersuummut matumunnga tusarniaanermut akissutit tiguneqartut tunngavigalugit aningaasartuutissat taakkua qanoq annertutigissanersut annerusumik siunnersuuteqartumit oqaatigineqarsinnaasimanngilaq.

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinissamut siunnersuut ingammik Air Greenlandimut soorlu oqaatigineqareersutut aningaaqarnikkut pitsaanngitsumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqassaaq.

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffiini sisamat amerlanerusulluunniit sinnerlugit timmisartuussinermi timmisartumi sulisut qasuersaartarnissaat sivisunerussasoq nunat tamalaat akornanni timmisartuussisarneq pillugu malittarisassaat tunngaviupput. Taamaattumik nalunaaquttap ingiaqatigiiffiini sisamat ataallugit timmisartuussinermi aningaasartuutit annikinnerupput. Nalunaaquttap ingiaqatigiiffiini arlariinni timmisartuussisoqartillugu ilaatigut kinguaattoortoqangaatsiartillugu soorlu assersuutigalugu sila peqqutaalluni kinguaattoornerni qasuersernissamut peqqussut – aammalumi aningaasartuutissat - annerulertarput.

Imarpissuaq qulaallugu timmisartuussisoqarsimatillugu Kalaallit Nunaanni timmisartup orsernissaa inuttallu unnuinissaat aqaguanilu timmisartup aallaqqinnissaa nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata atuuttup (UTC-2) periarfissaalersippai, soorlu aamma timmisartumi inuttat Kalaallit Nunaanni najugaqarsinnaanissaannik periarfissiisoq taamaalillunilu siunissami sulisunik nunaqavissunik amerlanerusunik sulisoqarsinnaalerluni.

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinissamut siunnersuutip periarfissaq tamanna atorunnaarseqqissavaa. Tamanna Air Greenlandimut aningaasartuutitiguinnaanngitsoq malitseqartussaavoq kisiannili aamma timmisartuussisarnerat killeqarnerulertussaalluni, taamaattumillu aamma ineriartornissaq annikinnerulissalluni.

Tusarniaanermut akuusut arlallit (ilaatigut Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik aamma Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik) tikkuussipput tamanna takornariaqartitsinermut allatut kinguneqarsinnaasoq.

Tamatuma saniatigut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tikkuussisoqarpoq tamanna Danmarkimut Europamullu aalisakkanik uumasunik avammut tunisassiornermut allatut kinguneqarsinnaasoq, soorlu aamma nalunaaquttap nikinganerata annikillineqarnera tamatumunnga iluaqutaanikuusoq oqaatigineqartoq. Ukioq 2024 misiliummik saattussanik suli uumasunik, aalisakkanik suli qerineqanngitsunik aammalu nipisaat suaanik nutaanik Kalaallit Nunaannit avammut timmisartukkut nassiussisoqarpoq, aammalu Air Greenlandimit siusinnerusukkut oqaatigineqarsimavoq 2025-miit sapaatip akunneranut 100 tons tikillugit assartuisoqartarsinnaalissasoq. Taamatut naatsorsuuteqarneq ingerlatseqatigiiffiup 2025-imut timmisartuussinissamut pilersaarutaani utaqqiisaasumik tunngaveqarpoq, tassani ingerlatseqatigiiffik nunat tamalaat akornanni Nuummut Nuummiillu sapaatip akunneranut tallimat arfineq-marlullu akornanni amerlatigisunik timmisartuussisarluni. Air Greenlandip tusarniaanermut akissummini paasissutissiissutigaa nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut UCT-3-mut uteqqittoqassappat taamatut timmisartuussisarnissaq ingerlaannarsinnaanngitsoq.

Tusarniaanermut akissutit tiguneqartut tunngavigalugit aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuutip inuussutissarsiortunut pingaarutilinnik ajortunik aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnerata taamaalilluni ukiut tamaasa piffissami marsimi sapaatip kingulliup aamma oktobarimi sapaatip kingulliup akornanni Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni piffissat nikinganerat nalunaaquttap akunneranik ataatsimik annertusisissavaa. Nunat allat aamma aasaanerani nalunaaqutaqarfiusartut eqqarsaatigalugit Kalaallit Nunaani aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnera taamaatuttaaq ukiup ilaani piffissat assigiinnginnerannut sunniuteqassaaq. Nunarsuarput tamaat eqqarsaatigalugi ullumikkut nunat 70-it missaat aasaanerani immikkut nalunaaqutaqartarput. Naatsorsuutigineqartariaqarpoq nunanik taakkuninnga Kalaallit Nunaata niueqateqarnera nunanullu taakkununnga angallannikkut attaveqarnera piffissami ilaani nalunaaquttap allanngortinneqartarneratigut killilimmik ajornarnerulersinnaassasoq.

Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap ingiaqatigiiffia siunnersuutigineqartutut UTC-3-mut allanngortinneqarpat kiisalu aasaanerani nalunaaquttap allanngortarnera atorunnaarsinneqarpat taamaalilluni piffiit ilaanni Europamut/Danmarkimut nalunaaqutaq akunnernik tallimanik nikingasalerpat, tamanna Europami aamma Danmarkimi

niueqatigiiffiillu suleqatigiinnitsinnut toqqaannartumik akornutaasinnaasoq Sulisitsisunit nalilerneqarpoq.

Danmark nunallu skandinaviamiusuusut europamiusuusullu peqatigalugit ataqatigiissagaanngitsumik aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarsinneqarpat tamanna Tusassimut pitsaavallaanngitsunik kinguneqarsinnaasoq Tusassimit nalilerneqarpoq. Tassunga atatillugu Tusassimit oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi nalunaaqutaq pillugu malittarisassat assigiinngitsut peqqutaallutik nalunaaquttamik aqutsiniarneq ajornarnerulissaaq aammalu Tusassip suliniutinik ataqatigiissaarisinnaassusaanut ulluinnarnilu ingerlatsiniarneranut akornutaassasoq.

IT-mut tunngasunik suliffeqarfik Modulo ApS assingusumik oqaaseqarpoq, aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarpat tamanna pisariaqanngitsumik paatsuungalersitsisinnaasoq nunallu tamalaat akornanni attaveqaqatigiinniarnermut ajornarnerulersitsisinnaasoq, taamaattoqassappallu tamanna innuttaasunut suliffeqarfinnullu nalunaaquttap ingiaqatigiiffiini allaneersuni qanimut suleqateqartartunut sunniuteqassasoq.

Aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnerata atorunnaarsinneqarnissaa pillugu siunnersuummut Air Greenland erseqqissumik oqaaseqaateqanngilaq, kisiannili timmisartumi inuttat qasuersertarnissaannut nunat tamalaat akornanni malittarisassani siusinnerusukkut eqqaaneqartuni allaqqasoq aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaassappat tamanna Air Greenlandimut aningaasartuuteqarnermik kinguneqassasoq Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfimmit ilisimatitsissutigineqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassai
Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC -3-mut uteqqinnissamut siunnersuutip avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Innuttaasut peqqissusiat eqqarsaatigalugu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uternissamik siunnersuutip pitsaasunik kinguneqarsinnaanera naatsorsuutigissallugu pissutissaqarpoq, naak tamakku annikitsuinnaassagunaraluartut.

Islandimi peqqissutsimut ministeriaqarfiup ataani suleqatigiissitap taamaalilluni 2018-imi inerniliuppaa Islandimi nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata piffissallu seqinnerfiusartup assigiinnginnerata napparsimalersinnaaneq annertusisittaraa, meeqqat atuartut ilikkagaqarsinnaanerat ajornerulersittaraa, taamatullu aamma minnerunngitsumik meeqqat inuusuttullu akornanni nanertisimanermik qasunermillu eqqorneqarsinnaaneq annertunerulersittarlugu.

Aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuut CO2-mik aniatitsinerup annertunerlerneratigut avatangiisinut pinngortitanullu ajortumik kinguneqarnissaa, taamaattoqassappalluunniit annikitsuinnarmik, naatsorsuutigineqanngilaq.

Aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnerup ikummatissamik sipaarniarneq eqqarsaatigalugu sunniutaa taamaalilluni killeqartorujussuartut oqaatigineqartariaqarpoq, ullumikkummi ikummateqarnermut innaallagiaq annikinnerusoq atorneqartarmat, qulliit sipaarniutit LED-llu atorneqarnerulersimanerat pissutigalugu.

DONG Energyp 2012-imi nalilerpaa aasaanerani nalunaaqutaqartitsisarnermik aaqqissuussineq Danmarkimi innaallagissamik atuineq eqqarsaatigalugu ukiumut ataatsimut isigalugu procentip ataatsip missaannaanik sipaarutaasartoq. Ilisimasagut malillugit aaqqissuussineq ikummatissamik sipaarniarneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni ikummatissamik sipaartoqartarneranik malitseqarsimanersoq qulaajarniarlugu misissuinernik ingerlatsisoqarsimanngilaq. Taamaattorli aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnerata annikikkaluamik innaallagissamik atuinermik annertunerulersitsinissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu aamma oqaatigineqassaaq ullumikkut Kalaallit Nunaanni innaallagissap atorneqartartup 65 %-ia sinnerlugu erngup nukinganit innaallagissiorfinnit CO2-mik aniatitsinngitsunik tunngaveqarmat.

Innuttaasut peqqissusiat eqqarsaatigalugu pissutissaqarpoq naatsorsuutigissallugu aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuut ajunngitsunik kinguneqarsinnaassasoq, naak immaqa annertunngikkaluartunik.

Ilisimatuussutsikkut misissuinerit assigiinngitsut taamaalillutik takutissimavaat piffissamik nikisitsisarneq peqqissutsikkut artukkerneqarnermik malitseqarsinnaasartoq. Sunniutaasartut tamakkua sinittarnerup akornusersorneqartarneranut timittalu ingerlasarnerata allanngortinneqarneranut attuumassuteqarsorinarput.

Assersuutigalugu University of Coloradomi ilisimatuut ukiut sisamat ingerlanerini ilisimatusarfigisimavaat aasaanerani aamma ukiuunerani nalunaaquttamut ikaarsaarnissaq sioqqutitsiarlugu taamatullu ikaarsaarnerup kingunitsiannguaq ataasinngornermi qassit napparsimavimmut unittarnersut. Misissuinermi 2014-meersumi, paasineqarpoq aasaanerani nalunaaquttamut ikaarsaarnerup kingorna ataasinngornikkut 24 procentinik amerlanerusut uummatimikkut ajoquteqalernissaat qaninnerusarsimasoq allanut ataasinngornernut naliginnaasunut naleqqiullugu. Paarlattuanik ukiukkut nalunaaquttamut ikaarsaarnerup kingorna ataasinngornikkut uummallulersartut 21 %-nik ikinnerusarsimapput - tassani ulloq nalunaaquttap akunneranik ataatsimik sivisunerulertarpoq.

Aamma oqaatigisinnaavarput Karolinska Instituttip 2018-mi atugassiami New England Journal of Medicinemi misissuinera saqqummersinneqarnikuusoq. Tassani misissuinermi takutinneqarpoq aasakkut nalunaaquttamut ikaarsaanerup kingorna sapaatip akunnerani siullermi agguaqatigiisillugu 5 procentinik amerlanerusut uummamminni taqarsuarminnik milikartoortarsimasut. Paarlattuanilli ukiukkut nalunaaquttamut ikaarsaarnerup kignorna ataasinngornerup qaangiunnerani uummamminni taqqamikkut milittoortartut ikisarsimapput. Ataatsimut isigalugu ukiukkut nalunaaquttamut ikaarsaarnerup nalaani ajutoornissaq ungasinnerulaarnera minnerulaarpoq aasaanerani nalunaaquttamut ikaarsaarnerup nalaani ajutoornissamut naleqqiullugu.

Aasaaneranut ikaarsaarnerup kinguneri pillugit misissuinerit tamarmiunngillat assortorneqarsinnaanngitsumik takutitsisut, misissuinerillu ilaat assortuussutaapput.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Inatsisartut inatsisaata ulloq 24. oktober 2026, nal. 24.00 atuutilerneratigut Kalaallit Nunaat ataavartumik ukiuunerani nalunaaqutaqarnermut (nalinginnaasumik nalunaaquttamut) ikaarsaariassaaq peqatigitillugu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-2-mit UTC-3-mut ikaarsaariassalluni.

Nalunaaqutaq taamaattumik ulloq 24. oktober 2026, nal. 24.00 nalunaaquttap akunnerinik marlunnik kinguartinneqartariaqassaaq nal. 22.00-nngorlugu.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-2-mit UTC-3-mut ikaarsaariarnissamik siunnersuutikkut, taamatullu aamma aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuutikkut – ukioq tamaat ataatsimut isigalugu – ullaakkut ullup qeqqata siorna qaamasarnera annertusissaaq taamaaqataanillu ualikkut unnukkullu qaamasarnera annikillilluni.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup siunnersuummut matumunnga tusarniaanermi akissummini paasissutissiissutigaa nalunaaquttap akunneri ualikkut/unnukkut qaamaffiusut innuttaasut nalunaaquttap akunneri silami sammisaqarfigisaat annertusisssinnaagaat ilisimatusarnerit takutikkaat.

Akerlianik aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuutip malitsigissavaa innuttaasut sininniarnikkut ajornartorsiuteqarnerup timittalu ingerlanerata allanngortinneqarnerata malitsigisaanik aasaanerani ukiuuneranilu (nalinginnaasumik) nalunaaquttaq nikisinneqartarneranik akornusersorneqarunnaarnerat.

7. Kingunerisinnaasai pingaarutillit allat

Siunnersuutip pingaarutilinnik allanik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartussanik suliniaqatigiiffinnillu il.il. tusarniaaneq
Siunnersuut piffissami 2024-mi 10. julimit 5. augustimut Inatsisartut nittartagaanni tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut uku toqqaannaq siunnersuummik nassiussivigineqarsimapput:

Oqartussat: Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisoq, Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunalerinermut, Imminut pilersornermut, Nukissiornermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Avannaata Kommunia, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni sinniisaa.

Suliffeqarfiit: Air Greenland, Inissiaatileqatigiiffik INI, Great Greenland, Greenland Oil Spill Response, Nalik Ventures, Illuut, KNI, NunaGreen, Royal Arctic Line, Royal Greenland, Tusass, Visit Greenland, BankNordik, GrønlandsBANKEN, Polar Seafood, Inu:IT, Comby, Permagreen.

Kattuffiit allallu: Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), Qalerualinniat Aalisagarniallu Kattuffiat (QAK), Sinerissap Qanittuani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (SQAPK), Sulisitsisut, Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG), Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK), Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat (NPK), Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK), Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK), Sulisunik Siulersuisut Kattuffiat (SSK).

Tusarniaanermi akissutit taakku pillugu allakkiami sammineqarput. Ilanngussaq 2 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi malittarisassanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkami Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 1, imm. 1-2 ingerlateqqinneqarput, taamaattorli Kalaallit Nunaannut nalunaaquttamut malitassaq aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nalinginnaasoq UTC-3-mut allanngortinneqarluni.

Aalajangersakkakkut Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 1, imm. 3 taamatuttaaq ingerlateqqinneqarpoq, allannguutigaluguli matumani Naalakkersuisut taamaallaat piginnaatinneqarmata Danmarkshavn aamma Pituffif Space Base eqqarsaatigalugit aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassiorsinnaanissaminnut. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata immikkoortuinut allanut aasaanerani nalunaarutaq atorunnaarsinneqassaaq.

§ 1, imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaannut nalunaaquttap nalinginnaasup nalunaaquttamut malitassaq aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-3 malissagaa. Ullumikkut taanna UTC-2-uvoq.

§ 1, imm. 2-mut
Sumiiffinni erseqqinnerusumik taaneqartuni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit nalinginnaasumit UTC-3-mit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allap malinneqarnissaa pillugu maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut Naalakkersuisut piginnaatinneqarnerat atuuttoq imm. 2-mi ingerlateqqinneqarpoq.

Piginnaatitsissut atuuttoq tunngavigalugu Naalakkersuisut nalunaarusiorsimapput: Danmarkshavnimi aamma Pituffimmi (Thule Air Base) nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik aalajangersagaq aammalu aasaanerani nalunaaquttap atuusinnaanera pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 24. marts 2023-meersoq.

Taamaalilluni ullumikkut sumiiffiit marluk nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit nalinginnaasumit ullumikkut UTC-2-usumit nalunaaquttaq ingerlaqatigiiffiannik allamik malitaqarput. Tamatumani pineqarput Danmarkshavn nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik UTC+0-mik malitaqartoq aamma Pituffik Space Base nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik UTC-4-mik malitaqartoq. Sumiiffinnut pineqartunut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffisa allanngortinneqarnissaat eqqarsaatigineqanngilaq.

§ 1, imm. 3-mut
Aalajangersakkakkut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput Danmarkshavnimi aamma Pituffik Space Base-imi aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaanerminnut.

Piginnaatitsissutip taamatut oqaasertalerneqarsimaneratigut Kalaallit Nunaata ilaanut allanut Kalaallit Nunaannulluunniit tamarmiusumut aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaassanngillat.

§ 2-mut

Imm. 1-imut
Inatsisartut inatsisaata ulloq 24. oktober 2026, nal. 24.00 atuutilernissaa siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut
Inatsisartut inatsisaata matuma atuutilerneratigut Aasaanerani nalunaaqutaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 27. marts 2024-meersoq atuukkunnaarsinneqarpoq.

Ilanngussaq 1

Inatsisissatut siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
Oqaasertai atuuttut	*Inatsisissatut siunnersuut*
	§ 1 Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 31-mi 25. november 2022-meersumi tulliuttut allanngortinneqarput:
§ 1. Kalaallit Nunaannut nalunaaquttamut nalinginnaasumut nalunaaquttamut malitassaq aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC -2 malinneqarpoq. *Imm. 2.* Sumiiffinni erseqqinnerusumik allanneqartuni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat alla imm. 1-imi aalajangersarneqartunit allaanerusoq malinneqassasoq pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. *Imm. 3.* Naalakkersuisut aasaanerani nalunaaqutaq pillugu maleruagassanik aalajangersaasinnaapput.	**1.** § 1 imatut oqaasertalerneqarpoq: ” **§ 1.** Kalaallit Nunaannut nalunaaquttap nalinginnaasup nalunaaquttamut malitassaq aamma nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-3 malippaa. *Imm. 2.* Sumiiffinni erseqqinnerusumik taaneqartuni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat alla imm. 1-imi aalajangersarneqartunit allaanerusoq malinneqassasoq pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. *Imm. 3.* Danmarkshavnimi aamma Pituffik Space Base-imi aasaanerani nalunaaqutaq pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.”
	§ 2 Inatsisartut inatsisaat una ulloq 24. oktober 2026, nal. 24.00 atuutilerpoq. *Imm. 2.* Aasaanerani nalunaaqutaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 27. marts 2024-meersoq peqatigitillugu atuukkunnaarsinneqarpoq.

Ilanngussaq 2

Tusarniaaneq pillugu allakkiaq

Oqartussanik suliaqatigiiffinnillu il.il. tusarniaaneq

Inatsisissamut missingiut piffissami 2024-mi 10. julimit 5. augustimut Inatsisartut nittartagaanni tamanut tusarniaatigineqarsimavoq.

Inatsisissatut missingiut taamatuttaaq oqartussanut suliniaqatigiiffinnullu il.il. tulliuttunit tusarniaatigineqarsimavoq:

Oqartussat: Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisoq, Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunalerinermut, Imminut pilersornermut, Nukissiornermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Avannaata Kommunia, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni sinniisaa.

Suliffeqarfiit: Air Greenland, Inissiaatileqatigiiffik INI, Great Greenland, Greenland Oil Spill Response, Nalik Ventures, Illuut, KNI, NunaGreen, Royal Arctic Line, Royal Greenland, Tusass, Visit Greenland, BankNordik, GrønlandsBANKEN, Polar Seafood, Inu:IT, Comby, Permagreen.

Kattuffiit allallu: Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), Qalerualinniat Aalisagarniallu Kattuffiat (QAK), Sinerissap Qanittuani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (SQAPK), Sulisitsisut, Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG), Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK), Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat (NPK), Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK), Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK), Sulisunik Siulersuisut Kattuffiat (SSK).

Siunnersuuteqartoq oqartussanit suliniaqatigiiffinniillu il.il. tulliuttunit tusarniaanermi akissuteqaatinik tigusaqarpoq:

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Kommune Kujalleq,

Kommuneqarfik Sermersuumi Meeqqanut Atuarfeqarnermullu Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersuumi Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersuumi Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik, Air Greenland, Inissiaatileqatigiiffik INI, GrønlandsBANKEN, Tusass, Modulo ApS, Sulisitsisut, Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK), Andu Schiødt Pikilak (innuttaasoq), Birthe Josvassen (innuttaasoq), Hans-Kristian Petrussen (innuttaasoq), Hennie Nielsen Lange (innuttaasoq), Bikki Kleist Jepsen (innuttaasoq), Klara Rosing (innuttaasoq), Susanne Høegh (innuttaasoq), Tuperna Heinrich (innuttaasoq), kiisalu Ulla Lynge Heilmann (innuttaasoq).

Siunnersuuteqartoq tusarniaanermi akissutinut tiguneqartunut qujavoq.

Tulliuttut siunnersuummut oqaaseqaatissaqarsimanngillat:

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik kiisalu Inissiaatileqatigiiffik INI.

Oqaaseqaatit tiguneqartut ataani naqinnerit nalinginnaasut atorlugit issuarneqarsimapput, siunnersuuteqartup oqaaseqaatai naqinnernik uingasunik allanneqarsimallutik.

1. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

1.1. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa nalunaaquttap aalajangersarneqarnera 2022-mi novemberimi akuerineqartoq aammalu aatsaat ulloq 28. oktober 2023-mit piviusumik sunniuteqalersoq. Taamaalillunilu nalunaatuttat ingerlaqatigiiffiat allanngortitaq maanna atorneqartoq qaammatinit qulinit ikinnerusunit taamaallaat atuuppoq. Tamanna tunngavigalugu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata taama pilertortigisumik allanngortinneqarnissaata aalajangerneqarnissaa tuaviuussivallaarnerusorinarrpoq.

Piffissap taama sivikitsigisup iluani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguegqittoqassappat tamanna Kalaallit Nunaanni innuttaasut nunatsinnilu inuussutissarsiortut akornanni ulariussisoqarneranik eqqissiviilliortoqarneranillu nassataqarsinnaavoq. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allannguutaanut tamatta naleqqussarniarsarisimavugut, siunnersuullu akuerineqassappat pissutsit ersarinngissorinartut pissutigalugit aammaarluta tamatta naleqqussaqqissaagut.

Nalunaatuttap ingerlatseqatigiiffiata allannguutaanut inuttut qanoq naleqqussartarnerput assigiinngilaq. Ilaasa naleqqussarneq allanut sanilliullutik ajornakusoornerutittarpaat. Sungiussinittali kingorna nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq ingerlaasitsinnut aalajangersimasumik ilaaginnalerpoq. Taamaattumik inuppassuit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik nutaamik ajornakusoortumik misigisaqarnerarlugit inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini tunngavilersuut paasiuinaappoq. Inuit taakkorpiaat

nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguisoqarneranik aammaarlutik misigisaqarunik tamanna ajornakusoortissagaat ilimanaateqarluarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatai paatsoornermik tunngaveqarsorinarput. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik nutaamik innuttaasut sungiussiniarneranni pitsaanngitsumik (piffissami sivikitsuinnarmi) kinguneqartitsivigineqarnissaat siunnersuuteqarnermi anguniarneqanngilaq. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata (ataavartumik) kingunerisaat piffissamit seqinnerfiusumit (nalunaaquttat ingerlaarfiannit "nalinginnaasumit") allaanerusut siunnersuummi siunnerfigineqarput.

1.2. Internetikkut isummanik takutitsineq tunngavigalugu inuit 2.700-t nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-3-p atuutileqqinnissaanik kissaaateqarsimanerat inatsisissatut siunnersuummi innersuussutigineqarpoq. "Influencer"-imit (sunniiniartartumik) taaneqartartumit siulersorneqartumik internetikkut paasititsiniaaneq, tamat oqartussaaqataaneranni inatsisartutigoortumilluunniit sutigulluunniit nakkutilliivigineqanngitsoq taama ittoq aalajangiinermi sutigulluunniit tunngavigineqarsinnaanngilaq. Isummanik takutitsineq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguinissaq pillugu isumaqataasut akerliusulluunniit naligiimmik oqaaseqartillugit oqallinnermik assigiinngisitaartumik siuarsaaniarnermik pilersitsiniarfiunngilaq. Akerlianilli allannguineq ingerlanneqareersoq isummanik takutitsinermi illiunnaasiortumik akerlilerneqarpoq. Nalunaaquttat ingerlaarfiata allanngorneqarnera ingerlanneqareersoq annertuumik unalligassaqartitsisoq inuit amerlasuut isumaqarpata atsiornerit amerlanerungaatsiarsimassagaluartut naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Atsiornernik katersuisitsineq tusagassiorfinnit allaaserineqangaatsiarpoq, taamaattumillu atsiornernik amerlanernik katersuisoqanngitsoorneranut tamanna pissutaarpiarnavianngilaq. Taamaattumillu apeqqutigissallugu pissusissamisoorpoq amerlasoorpassuit kissaatigineqartumut atsiunngitsut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik nutaamik akuerinnereersimanersut allaalluunniit akuersaartumik tigusisimanersut? Tamanna eqqoriarneqarsinnaanngilaq, nassuiaatigissalluguli atorluarneqarsinnaasorinarluni.

Tamatuma saniatigut inuit namminneq aalajangiisinnaassusillit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugallit imaluunniit Kalaallit Nunaannut attuumassutillit kisimik atsiornersut atsiornernik katersuisitsinermi sillimaffiginiarneqarsorinanngilaq. Taamaalilluni inuit nunani allani najugallit imaluunniit Kalaallit Nunaannut aalajangersimasumik attuumassuteqanngitsut atsiorsimanissaat ilimanaateqarluinnarpoq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik aammaarluni allannguineq inuiaqatigiit pingaarnerusutigut ingerlaasiannut aaqqissugaanerannullu pitsaanngitsumik sunniuteqassaaq, tamatumalu namminersortut pisortallu suliffeqarfiutaasa pilersaarusiorniarnerat iliuuseqarniarnerallu ajornakusoortilissavaa.

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq, tamatumani ikinnerussuteqartunit ikitsuinnarnit inuillu ataasiakkaat nittartakkatigut attaveqaqatigiittarfinni inatsisartutigoortumik pisortatigoortumilluunniit nakkutilliivigineqanngitsumik sunniiniarnerannit aaqqissuusaasumillu isummaminnik takutitsinerannit aqunneqarnani innuttaasut tamarmiusut kissaataannik pisariaqartitaannillu eqqumaffiginnilluni aalajangiinerni taamaattuni sukumiisumik sinniillunilu aalajangiinissamut tunngavissaq tunngavigineqartariaqartoq. Tamatuma tamat oqartussaaqataaneranni tunngavigisassat ataatsimoortumillu aalajangeeriaaseqarneq qajannarsisippaa.

Innuttaasut inuiaqatigiinni pisut pillugit oqallinnerni – tassungalu ilanngullugu atsiornernik katersuisitsinerit aqqutigalugit – peqataanerat tamat oqartussaaqataaneranni tunngavissatut nalilittut siunersuuteqartumit igineqarpoq.

Atsiornernik katersuisitsinerit inatsisiliornissamik pissaateqartut aalajangiiniarneranni kisimik soorunami tunngavigineqarsinnaanngillat: Innuttaasut kissaataat inuiaqatigiinni eqqarsaatigineqartariaqartunut pingaarutilinnut allanut akuttunngitsumik oqimaaqatigiissaarneqartariaqarput. Siunnersuummut isumaqataasut eqqarsaatigineqarnisaaat siunnersuummullu akerliusut eqqarsaatigineqarnissaat inatsisissatut siunnersuummut pineqartumut nassuiaatini nassuiaatiginiarneqarsimavoq, soorluttaaq kingunerisassat pitsaasut pitsaanngitsullu siunnersuutip kingunerisinnaasaasa allaaserineqarnerini ilanngunneqartut. Tusarniaanermi akissutit tiguneqartut taakkununnga ilanngussipput. Taamaalilluni Inatsisartut aalajangiinissaminni siunnersuutikkut assigiinngisitaartumik tunngaviusumillu tunngavissinneqartut siunnersuuteqartoq isumaqarpoq.

Atsiornernik katersuisitsineq innuttaasut kissaataat pillugit ilisimatusarnikkut atorluarneqarsinnaasumik takutitsisuunngimmat siunnersuuteqartup isumaqatigaa. Aammattaaq ilumoorpoq atsiortut – qanorluunniit amerlatigigaluarunik – innuttaasuni taamaallaat ikinnerussuteqartuunerat, taamaalillutillu innuttaasuni amerlanerussuteqartut nalunaaquttat ingerlaqatifiiggita allanngortinneqarnissaanik siunnersuummut tunngaviusumik isigalugu akerliussaqangatinneqarsinnaapput. Atsiornernilli katersuisitsinerup pineqartup takutippaa nalunaaquttat ingerlaqatigiifiat maanna atuuttoq innuttaasunit amerlasuunit ajornakusoortututmisigineqartarnera.

Islandimi taamaaqataanik misilittagaqarput, tamatumani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat piffissamit seqinnerfiusumit aammattaaq allaanerulluni. Tamatumani misissuinerup Islandimi naalakkersuisunit ingerlanneqartup takutillugu aperineqartut 1.600-t 56%-iisa nalunaaquttap akunneranik ataatsimik kinguartinnissaa kissaatigalugu (taamaalilluni nalunaaruttat ingerlaqatigiiffiata piffissaq seqinnerfiusoq malillugu) aammalu 35%-iisa allannguisoqannginnissaa kissaatigalugu.

1.3. Nalunaaquttat ingerlaarfiat aammaarlugu allanngortinneqassagaluarpat tamatuma kingunerisassaa alla ilungersungartorlu tassaavoq timmisartumik angallannermi unammilligassat annertusinissaat. Piffissat eqqissisimaarfigisassat pillugit aalajangersakkat malillugit inuttat taarseraattarnerisa annertusinerat timmisartortitsisoqatigiiffinnut ilaasunullu pisariaqanngitsumik kingunaattoortitsinermik nassataqassaaq aningaasartuutinillu annertusisitsissalluni. Tamatuma Kalaallit Nunaata ornikkuminartuunera kajungernartuuneralu annikilliseriaqqissavai immaqalu aningasaqarnikkut ineriartornermut takornariartitsinermullu ajoqusiissalluni.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

1.4. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguеqattaarnerup aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutai annikigisassaanngillat. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguinerup piviusunngortineqarnerani sulisut aningaasallu amerlasoorujussuit atorneqartariaqarput, tamatuma ilaatigut qarasaasiakkut periutsit maani nunanilu allani nutarterneqassallutik, piffissamik pilersaarutit pisortanullu attaveqarfiit iluarsineqassallutik. Sulisut aningaasallu taakku suliassaqarfinni allani innuttaasut inuuniarnikkut atugaannik toqqaannertumik pitsanngorsaataasumik atorluarneqarsinnaagaluarput.

Tusarniaanermi akissutit siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarput.

1.5. Innuttaasut isumaat sukumiisumik sinniillunilu siumoortumik misissueqqaarnani kiisalu siunissami ungasinnerusumi kingunerisassanik nalilersueqqaarnani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut pioqqaarsimasunut uteqqittoqannginnissaa Naalakkersuisoqarfiup kaammattuutigaa.
Pisariaqanngitsumik akornusersuinerit aningaasartuuteqarnissallu pinngitsoortinniarlugit patajaallisaanissap atajuartitsinissallu qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqarpoq.
Aalajangigassat taamaattut eqqarsaatigilluaqqaarlugit aammalu innuttaasut tamarmiusut pisariaqartitaat kissaataallu ataqqillugit aalajangerneqartariaqarput.

Siunnersuutip siunissami qaninnermi ungasinnermilu kingunerisassai tusarniaaneq ingerlanneqartoq aqqutigalugu nassuiarniarneqarsimapput.

Innuttaasut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat pillugu apeqqummut isumaannik sinniilluni misissuinermik misissueqqissaarisoqarfimmik misissuisitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut kissaateqassagaluarpata tamatumunnga akerliliinissani siunnersuuteqartup tunngavissaqartinngilaa, taamaalilluni paasisat inatsisissatut siunnersuutip pineqartup ataatsimiititaliami suliarineqarnissaanut ilaatinneqarsinnaaniassammata.

2. Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

2.1. Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup ilimagaa allannguutissatut siunnersuutigineqartoq takornariartitsinermik suliassaqarfimmut toqqaannanngitsumik sunniuteqarsinnaasoq.

Air Greenland nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguinissaq tigulluarpaa, tamanna pingaartumik Air Greenlandip imarpik qulaallugu timmisartuussineranut iluaquteqassammat. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-3 atorneqaleqqissagaluarpat Air Greenlandip kiisalu mittarfinnut nutaanut atatillugu timmisartortitsoqatigiiffiit allat pilersaarutiminnik allannguisariaqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Air Greenland aammalu timmisartortitsisoqatigiiffiit allat sunnerneqarnissaat naatsorsuutigineqarmat nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut takornariartitsinermik inuussutissarsiuteqartunut allanut toqqaannanngitsumik sunniuteqarsinnaavoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

2.2. Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut siusinnerusukkut allannguinerup siunertarisimagaa piffissaq eqqarsaatigalugu Danmarkimut Europamullu qaninnerulernissaq, taamaaliornikkullu suleqatigisat niuernikkut annertunerusumik suleqatigisinnaalernissaat. Taamaalilluni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik UTC-3-mik atueqqilerneq niuernikkut suliassaqarfiup, aaqqissuussinerup aqutsinerullu aammalu aningaaserivinnut attaveqarnerup iluini ajornartorsiutinik nassaqataqarsinnaavoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

2.3. Naalakkersuisoqarfiup aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaa pitsaasutut isigaa, tassa aasaanerani aaqqissuussineq ulluinnarni inuunermut pitsaasumik sunniuteqarunnaartoq Naalakkersuisoq isumaqarmat.

3. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

3.1. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit mittarfiliortiternermut ukiuni kingullerni annertoorujussuarmik aningaasaliisimasut aningaasaliinerup innuttaasunut iluaqutaanissaa imminullu kilersinnaanissaa naatsorsuutigalugu. Kingullertut taaneqartoq ilaatigt nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-3-mit UTC-2-mut allanngortinneqarneranut qulakkeerneqarsinnaassaaq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-3-mit UTC-2-mut allanngortinneqarnera mittarfiliortiternernut maanna ingerlanneqartunut aalajangiinissamut tunngavigineqartunut ilaatinneqarsimanera siunnersuuteqartumit ilisimaneqanngilaq. Tamanna nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi inatsimmut nassuiaatini aamma oqaatigineqanngilaq.

3.2. Taamaaattumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuutaaqqaartoq Sulisitsisunit aammalu Air Greenlandimit taperserneqarsimavoq, tamatumani timmisartortitsisoqatigiiffimmut mittarfinnillu ingerlatsitsisoqatigiiffinnut allanut siunissami nunatsinni angallassisartusssanut iluaqutissartai arlallit Air Greenlandimit tikkuarneqarlutik. Tamatumami nassatarissammagu ingerlatseqatigiiffiup imarpik qulaallugu nammineq timmisartuutaata sineriammi silarlutsillugu ilaasussanut persaqqusersorsuutaasut annikinnerulersillugit timmisartuussisinnaassammat, tassa imarpik qulaallugu timmisartoq nunami maani timmisartumik angallassisut utaqqeqqaartariaqartarunnaarlugit ullup angallassiffiusussap tullianut kingunerluutitaqannginnerusumik aallajaarnerusalissammat sullitanullu persaqqusersuutit annikinnerulissallutik.

Inatsimmik (nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut) allannguisoqarnera sioqqullugu inuttat Kangerlussuarmit Københavnimut aallannginnermini sivikinnerpaamik nalunaaquttap akunnerini 14-ini qasuersaartinneqartarnissaat inuttallu Københavnimut tikinnermik kingorna sivikinnerpaamik unnunni pingasuni qasuersaaqqaartarnissaat pisariaqarsimasoq imarpik qulaallugu timmisartoq nalunaaqquttap akunnerisa assigiinngissutaat pingasut malillugit Kangerlussuarmi taamaallaat nalunaaquttap akunnerini qulini utaqqisalissapput, tamatumalu kingorna inuttat timmisartorsinnaaqqilernissaminnut taamaallaat unnuk ataaseq qasuersaarsinnaalissallutik. Tamanna ilaasunut iluaqutaallunilu ingerlatseqatigiiffik eqaatsumik ingerlatsisinnaanerulissaaq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguineq kitaanut timmisartuussinernut aamma iluaqutaassaaq, tassa Nuummi Ilulissanilu mittarfiit nutaat Amerikap avannaanut timmisartumik angalanisamut periarfissiissammata, tamannalu inuussutissarsiutilinnut iluaqutaassalluni. Europamut sanilliullugu nalunaaquttap akunnerinik pingasunik nikingassuteqarnikkut aammalu Amerikap avannarliup kangimut sineriaanut nalunaaquttap akunnerinik pingasunik nikingassuteqarnikkut Amerikamut avannarlermut Europamullu timmisartuussinermi ataatsimut ataqatigiissaarinermi timmisartumi inuttanik pisariaqartitsineq nalunaaquttap akunnerinik sisamanik nikingassuteqarnermit annikinnerussaaq.

Kiisalu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat ullumikkut atuuttoq, tamatumani Danmarkimut Europamullu piffissap nikingassutaa nalunaaquttap akunnerinut pingasunut sivikillilluni, Air Greenlandip Danmarkimi Europamilu silaannakkut timmisartuussinermut oqartussanut attaveqarneq eqqarsaatigalugu ”piffissaq allaffissornermut atortagaa” nalunaaquttap akunnerata missaanik sivitsussaaq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

3.3. Kiisalu aalisakkanik suli uumasunik Danmarkimut Europamullu avammut niuerneq annertusiartortoq naalakkersuisoqarfimmit maluginiarneqarpoq, taakku timmisartumik assartorneqartarlutik aammattaarlu piffissap nikinganerata annikillineranit iluaquserneqarlutik.

Siunnersuuteqartup maluginiarpaa saattuanik suli uumasunik, aalisakkanik suliareqqitaanngitsunik nipisaallu suaannik Kalaallit Nunaannit timmisartukkut assartorlugit nassiullugit ukioq manna miligarneqartoq aammalu aappaagu nipisaat suaannik sapaatip akunneranut 100 tonsit angullugit assartuisinnaanissani Air Greenlandimit naatsorsuutigineqartoq. Taamatulli naatsorsuuteqarnermi ingerlatseqatigiiffiup 2025-mi timmisartuussinissamik pilersaarutaanik tunngaveqarpoq, tamatumani ingerlatseqatigiiffik Nuummit nunanut tamalaanut sapaatip akunneranut tallimariarluni-arfineq marloriarluni timmisartuussisassalluni. Air Greenland tusarniaanermi akissummini paasissutissiivoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqinnerup nassatarissagaa timmisartuuttinissamik pilersaarut taanna ingerlanneqarsinnaanaviannngitsoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

3.4. Air Greenlandimut iluaqutit taakku nalunnaquttat siusinnerusukkut ingerlaqatigiiffiannut uteqqinnermi annaaratarneqarsinnaapput, soorluttaaq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik atuutitsilernerup kingorna taama pilertortigisumik allannguеqqittoqassappat tamanna nunani tamalaani eqqumiiginartinneqassangatinneqartoq. Aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarneratigut Kalaallit Nunaata, Danmarkip Europallu akornanni nalunaaquttap ingerlaqatigiiffiata sivikillisinneratigut iluaqutissat pissarsiarineqartut suli annikilleriartinneqassapput.

Kalaallit Nunaanni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata Kalaallit Nunaata inissisimaffianut immini nammineq pissusissamisoortumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffianni UTC-3-miinnera immaqa tunngavigisinnaavaa, piffissalli (aammaarluni) kinguartinnissaa pillugu aalajangiinissaq peqqissaartumik isumaliutigineqartariaqarpoq, tamatumani ulluunerani qaamaneranut pitsaanerusumik naleqqussarnerup nammineernerulernissallu pitsaaqutissaasa aammalu Danmarkimi Europamilu piffissap nikinganerata annertunerulernerata ajoqutissartai oqimaaqatigiissaarneqassallutik, taakku inuussutissarsiortunut, timmisartumik angallannermut takornariartitsinermullu pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaammata, pingaartumik mittarfinnut annertoorujussuarmik aningaasaliinerit siunnersuummut akerliusut eqqarsaatigalugit.

Iluaqutissat ajoqutissanut oqimaaqatigiissaarneqarnissaat siunnersuuteqartup isumaqatigaa.

Eqqarsaatiginiagassat siunnersuummut isumaqataasut eqqarsaatiginiagassallu siunnersuummut akerliusut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga nassuiaatini nassuiarniarneqarput – soorluttaaq kingunerisassat pitsaasut pitsaanngitsullu siunnersuutip kingunerisassaatut naatsorsuutigisat allaaserineqarneranni ilanngunneqartut.

Siunnersuuteqartoq taamaalilluni iluaqutissanik ajoqutissanillu oqimaaqatigiissaarinissamut periarfissiisumik Inatsisartut aalajangiinissaanni tunngavissiorniarsimavoq.

4. Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik

4.1. Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfiup kaammattuutigaa nunat pingaarnertut suleqatigisagut, tassunga ilanngullugu Danmarki aasaanerani nalunaaquttamik atuiinnartillugit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-2-miinnera attatiinnarneqassasoq.

4.2. Naalakkersuisoqarfik paasissutissiivoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguinissaq sioqqullugu Air Greenland oqaloqatigisimallugu, tassanngaanniillu oqaatigineqartoq/argumenterede nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat allanngortinneqarpat tamanna suliffeqarfimmut aningaasaqarnikkut annertuumik pitsaaquteqassasoq. Tamatumunnga tunngavigineqarpoq timmisartuussinermut suliassaqarfimmi nunani tamalaani malittarisassat nassatarisaannik timmisartuussinerit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffii sisamat taakkuluunniit sinnerlugit malillugit ingerlanneqartut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiit sisamat ataallugit timmisartuussinerni aningaasartuuteqarfiunerat. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffii arlallit malillugit timmisartuussinernut atatillugu aningaasartuutit annertuumik kinguaattooruteqarnerni amerleriaateqartarput. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannit UTC-3-mit UTC-2-mut nuunnerup kinguneraa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiisa assigiinnginnerat nalunaaquttap akunnerinit sisamanit pingasunut sivikillimmat aammalu tamanna pissutigalugu Air Greenlandip kinguaattooruteqarnernut atatillugu aningaasartuutai annikillimmata.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.3. Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut atataillugu Air Greenlandip tusarniaarnermi akissutaa naalakkersuisoqarfimmit innersuussutigineqarpoq. Tassani allassimavoq imarpik qulaallugu timmisartoq pisuni silarlunnera pissutigalugu nunatsinni timmisartuussinermi timmisartunik tikittussanik utaqqisariaqartarnera eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni piffissap nalunaaquttap akunnerinik sisamanik nikinganerata nassatarissavaa inuttat Københavniliannginnerminni Kangerlussuarmi sivikinnerpaamik nalunaaquttap akunnerini 14-ini qasuersaartassammata, tamatumalu kingorna Københavnimi sivikinnerpaamik unnunni pingasuni qasuersaartarlutik. Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni nalunaaquttap akunnernik pingasunik nikinganerata nassatarissavaa inuttat Kangerlussuarmi taamaallaat

nalunaaquttap akunnerini 10-ni Københavnimilu unnummi ataatsimi qasuersaartassammata. Tamanna ilaasunut ingerlatseqatigiiffimmullu iluaqutaassaaq.

Tusarniaanermi akissutit siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarput.

4.4. Taamaalilluni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut allannguineq Air Greenlandip eqaannginnerusumik ingerlatsilerneranik nassataqassaaq, soorluttaaq aningaasartuutit amerlinerat akinik aaqqissuinermi malugineqarsinnaassasoq. Tamanna Air Greenlandip sullitaanit malugineqarsinnaassaaq. Tamatuma kingunerisanik takornariartitsinermik ingerlataqartunut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.5. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-2-p atorneratigut Europap annersaanut aammalu USA-mut Canadallu kangimut sineriaanut nalunaaquttap akunnerinik pingasunik nikingassuteqassaaq. Taamaalilluni takornariartitsinermik ingerlatsisunut iluaqutaasumik Amerikap avannaanut timmisartuussinernik pilersitsinissaminut inuttat assingisa atornissaannut Air Greenlandip periarfissai pitsanngoriaateqassapput.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.6. Air Greenlandip ingerlatani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-2 malillugu naleqqussarsimavai aammalu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik UTC-3-mik atuileqqittoqaraluarpat tamanna annertoorujussuarmik aningaasartuuteqarnermik nassataqassasoq naatsorsuutigineqarluni. Taamaattumik siunnersuummut nassuiaatini ima allassimasoqarnera paatsuunganartutut naalakkersuisoqarfiup isigaa: ”Kingunerisassalli [inuussutissarsiortunut] pitsaanngitsut annertunaviannginsut naatsorsuutigineqarpoq”.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.7. Tamatuma saniatigut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-2-mut allanngortinneqarnerata kingunerissavaa Danmarkimi suleqatigisat onlinemik ataatsimeeqatiginissaannut piffissaq atorneqarsinnaasoq sivikillissammat. Tamanna pingaartumik Danmarkimi taamaallaat ullaakkut ullup qeqqataluunniit siorna taamaallaat attavigisinnaasanut atuuppoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.8. Siunnersuummut nassuiaatini oqaatigineqarpoq siunnersuut innuttaasut peqqissusiannut pitsaasumik kinguneqarsinnaasoq. Naalakkersuisup tassunga atatillugu oqaatigaa Islandimi peqqissutsimut ministereqarfiup ataani suleqatigiissitamit kaammattuutit siunnersuummut nassuiaammi innersuussutigineqartut. Misissuinerit Europami USA-milu ingerlanneqarsimasorinartut suleqatigiissitamit innersuussutigineqarput. Kalaallit Nunaanni ullut sivisussusiisa ukiup ingerlanerani nunallu immikkoortuisa ilaanni assigiinngitsuni assigiinngitsorujussuunerata annertuumik pingaaruteqarneranik isummertoqarnissaa naalakkersuisoqarfimmit amigaatigineqarpoq. Taamaalilluni, pingaartumik ullup sivisussusiata pissusissamisoortumik assigiinngissuseqarneranut akerliusumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat pissutigalugu, innuttaasunit qanoq amerlatigisut ajornartorsiutinik taaneqartunik misigisaqassanersut ersernerluppoq.

Ajornartorsiutip tamatuma attuumassuteqartuunera siunnersuuteqartup misirratiginngilaa, apeqqummullu immikkut nassuiaataasunik misissuisoqarsimanersoq ilisimanagu.

4.9. Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa siunnersuummut nassuiaatini innersuussitigineqarmat, ”nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnera arlallit meeqqaminnut sunniuteqarsimasoq misigisarsimagaat, tassa meeqqat unnukkut sininniarnerminnik ullaakkullu makinniarnerminnik atuariartornissaminnillu ajornartorsiuteqartarsimammata. Taamatutaaq atuarneqarsinnaasimavoq Kalaallit Nunaata Avannaani aalisartorpassuit piniartorpassuillu piniariarnissaminnut seqerngup nuinissaa utaqqikatattarsimagaat”. Naalakkersuisoqarfimmit eqqumiigineqarpoq timersortartut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut nuunneqarneranik tigusilluarnerannik tusagassiorfiit allaaserinninnerat nassuiaatini tamatuma peqatigisaanik innersuussutigineqanngimmat, tassa allannguineq ilaatigut silami sammisaqarfiusinnaasumik ualinerani sivisunerusumik qaamasarneranik nassataqarmat, soorluttaaq ualinerani qaammaarinnera ilaqutariittut inuunissaminnut periarfissagissaarnerulernertik ilaasa naammagisimaaraat.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.10. Aasaanerani nalunaaquttap ataavartumik atorunnaarsinneqarnissaanut oqaaseqaatit: Nunanik aasaanerani nalunaaquttamik atuisunik suleqateqarnerup angallannikkullu attaveqateqarnerup oqilisarneqarnissaat Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaqutaqarnerup siunertaraa.

Danmarki Europallu sinnera, Canadap annersaa (tassungalu ilanngullugu Nunavut) aasaanerani nalunaaqutaqarput, Islandilu aasaanerani nalunaaquttamik atuiunnaarsimalluni.

Oqaatigineqassaarlli nunat siuliani taaneqartut ullut aasaanerani nalunaaquttamut ikaarsaariartarfii assigiinngillat.

Maannakkut Danmarkimut piffissap ukioq tamaat assigiinngissutaa nalunaaquttap akunneri pingasuupput. Siunnersuut akuerineqassappat aammalu Kalaallit Nunaat nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut utissappat kiisalu aasaanerani nalunaaquttamik atorunnaarsitsissappat Danmarkimut piffissap assigiinngissutaa ukiukkut nalunaaquttat akunneri sisamaassapput aasakkullu nalunaaquttap akunneri tallimaassallutik. Nalunaaquttap ingerlaqatigiiffiat nikisinnagu aasaanerani nalunaaqutaq atorunnaarsinneqassappat Danmarkimut piffissap assigiinngissutaa ukiukkut nalunaaquttap akunneri pingasuussapput aasakkullu nalunaaquttap akunneri sisamaassallutik. Aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaa kisiat toqqarneqarpat tamanna Air Greenlandimut aningaasaqarnikkut kinguneqassaaq, timmisartumik angallassinermut suliassaqarfimmi nunat tamalaat malittarisassaat taaneqartut pissutigalugit.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

4.11. Ulloq aallarnerfiusussaq pillugu oqaaseqaat: Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa ulloq aallarnerfiusussaq ulloq 27. oktober 2024-mut inissinneqarsimasoq. Tamanna isumaqarpoq Inatsisartut inatsisaat akuerineqarnerminit ullualunnguit sivisunerpaamilluunniit sapaatip akunnerisa qaangiunneranni atuutilersinneqassasoq.

Tamatuma nassatarissavaa inuussutissarsiortut allannguummut naleqqussarnissaminnut piffissaqassanngimmata. Tamanna pingaartumik inuussutissarsiortunut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii akimorlugit pilersaarusiortartunut, tassungalu ilanngullugu Air Greenlandimut Kalaallit Nunaanni nunanilu allani miffarfiit peqatigalugit piffissamut pilersaarutinik ataqatigiissaarisumut ajornartorsiortitsissaaq. Siunnersuut akuerineqassappat suliffeqarfiup aningaasaqarneranut sunniuteqartumik tunngaviusumik atugassaritaasut ilaat ataaseq piffissap sivikilluinnartup iluani Air Greenlandip allanngortissavaa.

Tamatuma saniatigut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata nikisinneqarnerata nunani tamalaani oqartussanut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffii pillugit takussutissianik ingerlataqartunut nalunaarutigineqarnissaa ingerlatsinneqarnissaalu piffissamik atuiffiussaaq.

Taamaattumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik taama sivikitsigisumik piffissaqartitsilluni allanngortitsisoqaqqunagu naalakkersuisoqarfik sakkortuumik nangartaavoq. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut nikinnermit misilittakkat tunngavigalugit akuersissuteqarnermit atuutilersitsinissap tungaanut sivikinnerpaamik ukiup ataatsip atorneqarnissaa naalakkersuisoqarfiup kaammattuutigaa.

Air Greenland tusarniaarnermi akissummini paasissutissiissutigaa, 2025-mut timmisartuussinissamik pilersaarummik aalajangersaasoqareersoq, tamanna tunngavigalugu inissaqassuseq pillugu millioninik marlunnik kisititsitalimmik pituttuisuusumik isumaqatigiissusiortoqarsimasoq aammalu bilitsit tuniniarneqalereersut. Timmisartuussinissamilli pilersaarut tamanna malillugu piffissap nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut allanngortinneqarneratigut timmisaartuussinissaq ajornarpoq.

Taamattumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-3-mut allanngortinneqarnerata nassatarissavaa millioninik marlunnik kisitsisisalimmik inissaqassuseq atorluarneqarsinnaassanngimmat aammalu bilitsit tunineqartut tamaasa Air Greenlandimit taamaatiinnarneqartariaqassammata utertinneqartariaqarlutillu, tamannalu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat allanngortinneqassappat tamatuma qaqugu atuutilernissaa apeqqutaatillugu millioninik marlunnik pingasunilluunniit kisitsisitalinnik akeqassaaq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip ulloq atuutilerfissaata allanngortinneqarnissaanik isumaliutigineqartut naleqquttuusorinarput. Siunnertuutilli ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaata utaqqimaarneqarnissaa naapertuunnerpaatut siunnersuuteqartumit isigineqarpoq.

4.13. Naliliisoqarnissaanik kaammattuuteqartoqarnera: Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-3-mut utertinneqarluni allanngortinneqarnissaanut isumaqataasoqarlunilu akerliusoqartoq naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa. Taamaattumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik atuuttumik naliliisoqartinnagu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguinissaq pillugu aalajangiisoqannginnissaa naalakkersuisoqarfiup kaammattuutigaa. Innuttaasut naammagisimaarinnittut naammaginninngitsullu tusarniarneqarnissaat naliliinermit taamaattumit periarfissinneqartariaqarpoq. Naliliineq piffissami innuttaasut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik nutaamik sungiussisimaneranni ingerlanneqartariaqarpoq, taamaalilluni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik nutaamik sungiussineq pinnagu nalunaaquttat ingerlaarfiat UTC-2 naliliiffik naliliiffigalugu. Aammattaaq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat aasaaneranilu nalunaaquttap atorneqarnera immikkoortillugit naliliiffigineqartariaqarput.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi akissutaanut siunnersuuteqartup oqaaseqaatai innersuussutigineqarput, immikkootoq 1.5.

5. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik

5.1. Inuiaqatigiit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut allamut ikaarsariarnermi aamma/imaluunniit aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarnerani innuttaasunut ataavartumik/sivisunerusumik sunniutinut uppernarsaatinik peqanngitsoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa.

Aasaanerani nalunaaquttamut aamma/imaluunniit ukiuunerani nalunaaquttamut ikaarsaariarnerit ulloq unnuarlu ingerlaasigut piffissami sivikinnerusumi nikingassuteqalersissinnaavai assersuutigalugu sinnakinneruneq pissutigalugu, sinittarnerulli annikitsuararsuarmik nikisinneqarnera peqqinnanngitsuuneranut ulorianartuuneranulluunniit ilisimatusarnikkut sunngumilluunniit uppernarsaatissartaqanngilaq.

Peqqissutsimut aarleqqutaasinnaasut aasaanerani nalunaaquttamut ukiuuneranilu nalunaaquttamut ikaarsaariarnernik pissuteqarsinnaasut ilisimatusarnikkut misissuinernit paasinarsisinneqartut sivikitsuinnarmik atuuttarnerat ilumoorpoq, soorlu tamanna inatsisissatut siunnersuummut matumunnga nassuiaatini aamma allassimasoq

Tamanna nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut allamut ikaarsaariarnerup kingunerisaanik piffissap allanngornera eqqarsaatigalugu aamma naaatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Akerlianik peqqissutsimut aarleqqutaasinnaasut ilisimatusarnikkut misissuinernit paasinarsisinneqartut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffianni piffissamit seqinnerfiusartumit allaanerusumik nalunaaquttat ingerlaqatigiiffianni inuunermut attuumassuteqartutut ilisimatusarnikkut misissuinernit paasinarsisinneqartut sivikitsuinnarmik atuussorinanngillat.

Ilisimatusartut atuagassiaat uani saqqummersinneqartoq Journal of Health Economics vol. 65, 2019 (Giuntella og Mazzonna) assersuutitut innersuussutigineqarsinnaavoq.

Islandimi peqqissutsimut ministeriaqarfiup ataani suleqatigiissitap taamaalilluni 2018-imi inerniliuppaa Islandimi nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata piffissallu seqinnerfiusartut assigiinnginnerisa napparsimalersinnaaneq annertusisittaraa, meeqqat atuartut ilikkagaqarsinnaanerat ajornerulersittaraa, taamatullu aamma minnerunngitsumik meeqqat inuusuttullu akornanni nanertisimanermik qasunermillu eqqorneqarsinnaaneq annertunerulersittarlugu.

Siunnersuuteqartup tassunga atatillugu oqaatigaa FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaa naapertorlugu meeqqat peqqissutsikkut sapinngisamik annertunerpaamik anguneqarsinnaasumik inissisimanissaat qulakkiissallugu (tak. isumaqatigiissummi artikel 24) Kalaallit Nunaata pisussaaaffigigaa.

5.2. Ualikkut/unnukkut qaamarngup innuttaasut silami sammisaqartarneranni nalunaaquttap akunneri atortagaat amerlisisinnaagai ilisimatusarnerup takutippaa.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

6. Kommune Kujalleq

Kommune Kujalliup paasissutissiissutigaa inatsisisssatut siunnersuut kommunalbestyrelsimi ilaasortanut nassiunneqarsimasoq.

Ilaasortanit 15-iusunit tallimat tusarniaanermi akissuteqarput.

Ilaasortat sisamat akissuteqarput inatsisissatut siunnersuutip imarisaanut tamarmut isumaqataallutik.

Ilaasortaq ataaseq akissuteqarpoq siunnersuut tapersersorsinnaanagu. Tunngavilersuutigisaa tassaavoq nalunaaqutaq maannakkutut inissisimatillugu inooriaatsimut tulluartuusoq. Aasaanerani seqineq nalunaaqutaq tallimanut-arfinernut nuisarpoq, unnuakkut nal. 4 pinnani. Upernaakkut soraarnerup kingorna suli qaamatillugu pinngortitamukarnissamut periarfissaqarpoq. Ukiukkut soraarnerup kingorna qaamanerup maluginissaa angumerineqarsinnaavoq. Siusinnerusukkut suliartornermi sulereernermilu sila taartarpoq. Maanna sulereerluni soraarnermi qaamasarpoq.

7. Kommuneqarfik Sermersuumi Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik

7.1. Kommuneqarfik Sermersuumi Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik paasissutissiivoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguineq suleqatigisat Kalaallit Nunaata avataaniittut eqqarsaaatigalugit annertuumik pitsanngoriaatitut ingerlatsivimmit misigineqartoq. Pingaartumik piffisap suliffiup nalinginnaasup iluani Europap ataatsimeeqatigisinnaanera maanna malunnaatilimmik ajornannginnerulerpoq, siusinnerusukkut taamaannani, tamatumani ataatsimiinnissamut angumersiniarluni unnuakkut makittoqartariaqarsinnaasarluni.

Paasissutissat pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat pillugit nalinginnaasumik nassuiaaatini immikkoortoq 3-mi ilanngunneqarpoq.

7.2. Ingerlatsivimmit maluginiaqquneqarpoq Kommuneqarfik Sermersuumi nunap immikkoortuata kangisissortaata killeqarfia nalunaaquttat UTC-1-ip aammalu UTC-2-p akornanniimmat. Taamaattumik nalunaaquttap aalajangersarneqarnera allanngortinneqassagaluarpat Kalaallit Nunaata kangisissortaani nalunaaquttap UTC-2-p maliinnarneqarnissaa ingerlatsivimmit kaammattuutigineqarpoq.

Sumiiffiit erseqqinnerusumik taaneqartut nalunaaqutaq UTC-3 pinnagu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allamik atuinissaat pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerannut piginnaatitsissummik siunnersuut imaqarpoq (Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2). Kissaatigineqassappat Tasiilamut Ittoqqortoormiunullu nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii immikkut ittut inatsisitigut tunngavissaq ilaatigut atorneqarsinnaassaaq.

8. Kommuneqarfik Sermersuumi Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik

Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsiviup oqaatigaa nalunaaqutaq utertinneqassappat tamanna Europami nunanik, tassungalu ilanngullugu pingaartumik Danmarkimik, pisariaqartumik suleqateqarnermut sunniuteqarsinnaasoq. Tamatumunga pissutaavoq Danmarkimi oqartussanik piffissani ammasarfiini attaveqarnissamut piffissat annikilleriarnissaat.

Ingerlatsiviup aamma oqaatigaa timmisartukkut angallassinermi ulluinnarlugu angallassinissamut periarfissat siunnersuummit annikillisinneqarsinnaasut, taamaalillunilu piffissamut angalanermut atorneqartumut akunninnernullu tunngatillugu aningaasartuutit annertusinerannik nassaqarsinnaalluni.

Kiisalu ingerlatsiviup oqaatigaa aasaanerani nalunaaqutaq atorunnaarsinneqassappat tamanna Europamut piffissat assigiinngissutaata ukiumut marloriarlugu allanngortinneqartarnera eqqarsaatigalugu annikinnerusumik unammilligassaqartitsisinnaasoq, tamatuma peqatigisaanik Europami nunat allat nunarsuullu sinnerani nunat aasaanerani nalunaaquttamik atorunnaarsitsinngippata.

Paasissutissat pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat pillugit nalinginnaasumik nassuiaaatini immikkoortoq 3-mi ilanngunneqarpoq.

9. Air Greenland

9.1. Air Greenlandip kaammattuutigaa Kalaallit Nunaanni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat maanna atuuttoq allanngortissanngikkaa. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat allanngortinneqarpat tamanna Air Greenladimut aningaasaqarnikkut inuussutissarsiornikkut kinguneqassaaq, taamaalillunilu aamma timmisartuussinissamik pilersaarummut pingaartumik nunanut allanut timmisartuussisarnikkut unammilleqatigiinnermi Air Greenlandimut nukittorsaataasussamut kinguneqassalluni.

9.2. Air Greenland paasissutissiivoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguineq Air Greenlandimut aammalu Kalaallit Nunaannut Kalaallit Nunaannillu angalasunut pitsaalluinnartumik sunniuteqarsimasoq aammalu periarfissanut nutaarluinnarnut aammaassisimasoq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinneqarnerani Kalaallit Nunaata nalunaaqutaa Europami nalunaaqutaanit nalunaaquttap akunnerinik pingasunik nikingalerpoq, tamannalu timmisartumi inuttat piffissamut qasuersaarfissaattut atuuttumut atatillugu piumasaqaatinut pingaaruteqarpoq. Tamatuma nassataraa timmisartut inuttallu Kalaallit Nunaanni unnuisinnaammata aqaguanilu aallaqqillutik, soorluttaaq tamanna inuttanik Kalaallit Nunaanneersunik atuinissamut, taamaalillunilu najukkami sulisussat sunissami amerleriartinneqarnissaannut periarfissaqalersitsisoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

9.3. Air Greenland nangilluni paasissutissiivoq ingerlatseqatigiiffik nalunaaquttat nerlaaqatigiiffiat UTC-2 maanna atuuttoq tunngavigalugu 2025-mi timmisartuussinissamik pilersaarummik nutaamik saqqummiussisimalluni, tamatumani martsimit oktoberip nalaanut sapaaatip akunneranut sisamariarluni Nuummit ullaakkut aallartoqarsinnaalluni ualikkullu Europamut tikittoqarluni, kingornagullu unnukkut timmisartorluni Kalaallit Nunaannut timmisartup inuttallu unnuiffigisassaannut angerlartoqarluni. Taamaaliornikkut Kalaallit Nunaannit Europamut tamarmut aallarfissat ulluinnarlugu angumerineqarsinnaapput, soorluttaaq Europamit tamarmit ulluinnarlugu Kalaalllit Nunaannukartoqarsinnaasoq. Siusinnerusukkut Københavnimi unnueqqaarnissaq pisariaqarsimavoq.

Timmisartuussinissamik pilersaarut taanna ullaakkut unnukkullu aallarfiusartup Kalaallut Nunaat allatorluinnaq aammaassiffigaa tikikkuminarsaataangaatsiarlunilu, taamaattumik siuariartortoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq aammalu takornariaqarnikkut, inuussutissarsiornikkut pisortatigullu periarfissanik nutaanik pilersitsissalluni.

Air Greenlandimit maluginiaqquneqarpoq 2025-mut timmisartuussinissamik pilersaarut saqqummiunneqareersoq billetsinillu tuniniaaneq aallartereernikuusoq. Timmisartuussinissamik pilersaarutit ukiup ataatsip missaanik siunissamut sioqqutsilluni saqqummiutereerneqartarneri timmisartuussisarnermi ileqquuvoq. Taamaattumik nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata UTC-3-mut utertillugu allanngorteqqinnissaa Air Greenlandimut aningaasatigut kinguneqartussaavoq aammalu Kalaallit Nunaannit ullaakkut Europamiillu ualikkut aallartoqartarnerata ingerlatiinnarnissai periarfissaajunnaassallutik. Ilutigisaanillu Air Greenlandip inuttaminik Kalaallit Nunaanni najugaqarfeqartitsisinnaanera periarfissaajunnaassalluni, naak timmisartorsuaq Europami uninngasaraluartoq tassanilu teknikkitigut aserfallatsaaliorneqartartoq.

Tamanna tunngaviglaugu siunnersuutip ulloq atuutilerfissaata allanngortinneqarnissaanik isumalitigineqartut naluttuusorinarput. Siunnersuutilli ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaata utaqqimaarneqarnissaa naapertuunnerpaasoq siunnersuuteqartoq isumaqarpoq.

9.5. Nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinermi Air Greenlandimut siunissami qaninnerusumi aningaasatigut kingunerisassai annertoorujussuussapput.

2025-mut timmisartuussinissamik pilersaarummik saqqummiussisoqareerpoq, tamannalu tunngavigalugu timmisartuussinissat qanoq amerlatigissanersut pillugu pituttorsimasunik isumaqatigiissusioreerpoq billetsinillu tuniniaasoqalereerluni. Timmisartuussinissamik pilersaarut taanna nalunaaqutaq UTC-3-mut allanngortinneqassappat periarfissaajunnaassaaq.

Taamaattumik nalunaaquttap ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut allanngortinneqarnera Air Greenland naapertorlugu imatut kinguneqassaaq aningaasaatit millionilikkaat atorluarneqarsinnaajunnaassallutik, aammalu Air Greenlandip billetsit tuneriikkat tamarmik taamaatiinnartariaqalissallugit pisisumullu aningaasat utertittariaqalissallugit, tamannalu aamma millionilikkaanut arlalinnik kisitsisitalinnik naleqartussaassalluni, tassani apeqqutaalluni nalunaaquttap ingerlqatigiiffiannik allannguisoqassappat ulloq atuutilerfissaa.

Siunnersuuteqartup oqaaseqaatai qulaani allassimasut innersuussutigineqarput, immikkoortoq 9.4.

9.6. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasatigut kingunerisinnaasai tassaapput siuariartornerup annikinnerunissaanik naatsorsuuteqarneq aammalu timmisartut inuttallu atorneqarsinnaanerinut periarfissat annikillineri ilutigalugit aningaasartuutissat annertunerulissapput taamaalillunilu timmisartuussinissaq killeqarnerulerluni.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

10. GrønlandsBANKEN

10.1. Nalunaaquttat ingiaqatigiiffianink toqqaanissamut atatillugu aningaaserivik tunngaviusumik eqaatsumik inissisimasoq GrønlandsBANKENimit oqaatigineqarpoq.

10.2. Taamaakkaluartoq immikkut ittumik pisoqarsimanngippat allannguinissamik pisariaqalersitsisumik inatsisip akuerineqareersup allanngorteqqinnissaanut GrønlandsBANKEN isumaqataanngilaq.

Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allanngortitsinissaq eqqarsaatigalugu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata massakkut atuuttup (UTC-2) ajoqutissartai siunnersuummi allattorneqarsimasut uani nalunaaquttat ingerlatigiiffiata atuutilersinneqarnissaanut Inatsisartut akuersimmata ilisimasaqarfigineqanngissimanissaat aningaaserivimmit ilimagineqanngilaq. Taamaattorli aningaaserivimmit naqissuserneqarpoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-2-mut allanngorneqarnissaanut inatsisissatut siunnersuutip atuarneqarsimanera pillugu tusarniaanermut akissummik tunniussinermut attuumassuteqanngitsoq.

Inatsisitigut patajaatsuunissaq eqqarsaatigineqartariaqartoq siunnersuuteqartumit ilisimaneqarpoq. Tamanna inatsimmut atuutsinneqalersimasumi akornutinut paasineqarnikuusunut sanillersuunneqarsinnaavoq.

10.3. Tamatuma saniatigut nalunaaquttat ingerlatigiiffianni UTC-2-mi aamma pitsaaqutaasut inatsisissatut siunnersuummut iluaqutaasumik ersersinneqarsinnaapput:

Kalaallit Nunaanni aningaasanik nuussisarnerit annerpaartaat Europamut nuunneqartartut GrønlandsBANKEN-imit paasissutissiissutigineqarpoq, nalunaaquttallu ingiaqatigiiffianik allannguinissamut siunnersuutaasup Europami aningaaseriviit matunnginnerini nunatsinni aningaaseriviit taamatut aningaasanut nuussisarnissaat akunnermik ataatsimik sivikinnerulersissagaa. Tamanna aamma Europami aningaasaateqarfiit niueqatigiittarfianni pappiliat nalillit atorlugit niueqatigiittarnermut atuuppoq.

Tamatuma saniatigut GrønlandsBANKEN suleqatigisartakkani Europamiut aqqutigalugit ikiorneqarnissamut neqeroorutinik arlalinnik peqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut akuerineqassappat taamatut ikiorneqarnissamut periarfissaq akunnermik ataatsimik sivikinnerulissaaq.

Ilutigisaanillu suleqatigisartakkat europamiuusut peqatigalugit ataatsimiinnissat pikkorissaanissallu pilersaarusiornissaannut atatillugu nalunaaquttat ingerlatigiiffiat UTC -2 eqaannerusumik inissisimavoq. Amerlanertigut Europami qarasaasiatigut ilinniartitsineq nalunaaqutaq 09.00 aallartittarpoq. Nalunaaquttap nikinganera sivitsussappat tamanna kalaallinit peqataasoqarnissaanut piffissatigut periarfissakitsitsinerulernissaanik kinguneqartussaavoq.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

10.4. UTC-3-mit UTC-2-mut nikittoqarnerani aningaasartuutaasut nassuiarneqarneranik inatsisissatut siunnersuutip oqaaseqaataani ilanngullugu suliaqartoqarnissaa GrønlandsBANKEN-imit kaammattuutigineqarpoq, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu pilersaarusiortarnernut allanullu aningaasartuutit, tassami UTC-3-mut uteqqittoqassappat aningaasartuutaasimasut assinginik pisortat namminersortullu suliffeqarfiutaat akiligassaneqqissammata.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq. Taamaakkaluartoq nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut nassuiaatit tunngavigalugit imaluunniit inatsisissatut siunnersuummut matumunnga tusarniaarnermi akissutit tunngavigalugit aningaasartuutit pineqartut erseqqinnerusumik annertussusissaat missingerneqarsinnaasimanngilaq.

10.5. Misissuinerit arlallit aasaanerani nalunaaquttap akornutaaneranik takutitsisut tunngavigalugit aasaanerani nalunaaquttap allanngorneqartarnerata atorunnaarsinneqarnissaanut siunnersuuteqartoqarsimasoq GrønlandsBANKEN-imit maluginiarneqarpoq. Misissuinernik taakkua akerlianik takutitsisunik peqarnersoq pillugu aamma qulaajaasoqarnissaa aningaaserivimmit siunnersuutigineqarpoq. Isiginnittariaaseq

ataasiinnaq aallaavigalugu misissuinerit kisiisa toqqammavigalugit aalajangiisoqannginnissaa qulakkeerniarlugu taamatut kaammattuuteqartoqarpoq.

Oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 5-imi (avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassai) aasaanerani nalunaaquttap allanngortarnerata atorunnaarsinnissaanut siunnersuutip kingunerisassai annikitsuinnarmilluunniit pitsaasuusinnaanerinik isumaqalernissamut tunngavissiipput.

Nalunaaquttamik allannguineq peqqissutsimut artorsaateqalersitsisinnaasoq ilisimatusarnikkut misissuinerit arlallit takutikkaat itisiliissutitut paasissutissiissutigineqarpoq, sunniutaasussallu taakkua sinnarlunnermut timip sungiusimasamik ingerlaasaanut allanngortitsisinnaasut.

Ilutigisaanilli maluginiaqquneqarpoq aasaanerani nalunaaquttap aaqqissorneranut atatillugu pitsaanngitsumik kingunerisinnaasaatut misissuinerit tamarmik assigiinngimmata, misissuinerillu ilai assortugassaanatik.

Inatsimmut nassuiaatinut atuuttunut sinaakkutit iluanni siunnersuuteqartoq ima isumaqarpoq, tamassuma iluani ilisimatusarnermit ilisimasat tunniunneqarsimasut allanngornagit oqimaaqatigiissaakkamik tunniussisimalluni.

11. Tusass

11.1. Tusass paasissutissiivoq ingerlatseqatigiiffiup - eqqarsaatigilluareerlugu – nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata UTC-3-mut allanngortinneqarnissaa imaluunniit Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarunnaarnissaa tapersersunngikkai.

11.2. Tusassimit oqaatigineqarpoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-3-mut allanngortinneqassappat Danmark nunallu skandinaviamiittut europamiittullu allat nalunaaqutaasa nikinganerat massakkutut akunnerit pingasuujunnaarlutik akunnerit sisamanngoqqissasut. Tusassip nalilerpaa tamanna nunat immikkoortut marluk akornanni suliassanik, ataatsimiinnissanik attaveqaqatigiinnissanillu aaqqissuussiniarnermut ajornarnerulersitsissasoq, taamaattumillu Tusassimut pitsaanngitsunik kinguneqassalluni.

Tassunga atatillugu Tusassimit paasissutissiissutigineqarpoq Tusass´ip suleqatigisartagai amerlasoorpassuit Danmarkimiillutillu Europamiittut, aammalu taakku suleqatigisarnerat ullumikkut pitsaanerulersimasoq Tusass´imit malugineqartoq, tassami suleqatigiinnissamut ulluinnarni akunnermik ataatsimik sivisunerusumik suleqatigiit taakkua periarfissaqalernikuupput. Taanna akunneq ataaseq ilassutaanikuusoq suliffeqarfiup iluani sullarissutsimut ilaatigullu danskit suleqatigisartakkut suleqatiginissaannut pinngitsoorneqarsinnaanngitsumut pitsaanerulersitsilluni qaffassaataasimavoq. Nalunaaquttap nikinganeri sivitsorneqassappata sullarissuseq taanna innarlerneqassaaq unammilligassanillu allanik pilersitseqqissalluni.

Tusarniaanermi akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

11.3. Aasaanerani nalunaaquttap allanngortarnerata atorunnaarsinneqarneratigut Tusass´imut pitsaanngitsunik kinguneqassasoq Tusass´imit nalilerneqarpoq, ingammik Danmark nunallu skandinaviamiusuusut europamiusuusullu peqatigalugit ataqatigiissagaanngippat. Aasaanerani nalunaaquttap allanngortarnera atorunnaartinneqassappat aatsaat tamanna pissasoq Danmarkimi aammalu Skandinaviap sinnerani aamma atorunnaarsitsissappata Tusass´imit inassuteqaatigineqarpoq.

Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu nalunaaquttap malitassai assigiinngitsuussappata piffissamik aqutsiniarnermut ingerlatseqatigiiffiullu suliffeqarfiini pilersaarusiorniarnermut ajornarnerulersitsissasoq Tusass´imit oqaatiginiarneqarpoq. Nunat immikkoortut taakku marluk akornanni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata kiisalu aasaanerani/ukiuunerani nalunaaquttat allanngortarneri assigiinngitsut Tusass´ip nunat tamalaat akornanni suliaqarniarneranut suleqateqarneranullu paatsuunganermik naammassinnissinnaannginnermillu pilersitsisinnaapput. Pisariaqanngitsumik ajornakusuulersitsineq aamma Tusass´ip suliniutinik ulluinnarnilu suliassanik ataqatigiissaariniarneranut kinguarsaataassaaq.

Tusarniaanermut akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

12. Modulo ApS

12. 1. Nalunaaquttap ingiaqatigiiffia UTC-2 massakkut atuuttoq iluarnerusutut Modulo ApS-imit isigineqarpoq, suliffeqarfiup Europami suleqatigisartagaanut pingaarnerpaanut piffissatigut pitsaanerummat tamannalu attaveqaqatigiinnermik suleqatigiinnermillu pitsaanerulersitsimmat.

12.2. Nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguutip atuutilersinneqarnerata atortorissaarutit piffissamik aqutsinermik ingerlatsisartut tulluarsartariaqalernissaat eqqarsaatigalugu annertuumik unammillernartoqassasoq Modulo ApS tikkuussivoq.

Tusarniaanermut akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

12.3. IT-mut tunngasunik suliffeqarfik Modulo ApS assingusumik oqaaseqarpoq, aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarpat tamanna pisariaqanngitsumik paatsuungalersitsisinnaasoq nunallu tamalaat akornanni attaveqaqatigiinniarnermut ajornarnerulersitsisinnaasoq, taamaattoqassappallu tamanna innuttaasunut suliffeqarfinnullu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiini allaneersuni qanimut suleqateqartartunut sunniuteqassasoq.

Aatsaat Danmark/EU aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarsereerpassuk Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnerata atorunnaarsinneqarnissaa isumaqalissaaq.

Tusarniaanermut akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

12.4. Taamaattumik patajaassuseq qulakkeerniarlugu Modulo ApS kaammattuuteqarpoq nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat massakkut atuuttoq aasaaneranilu nalunaaquttap nikittarnera taamaaginnassasoq taamaaliornikkullu suleqatigut europamiuusut angusaqarfiulluartumik suleqatigiinnarsinnaallugit.

13. Sulisitsisut

13.1. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata nutaap UTC-2-mut allanngortinneqarnera pillugu suliffeqarfik pitsaasunik utertitsiffigineqartarsimasoq Sulisitsisut paasissutissiissutigaat, tassani Kalaallit Nunaata aamma Europa/Danmarkillu akornanni suleqatigisartakkat, pisiortorfissanut isumaqatigiissutit allallu eqqarsaatigalugit akunnermi ataatsimi ”allaffeqatigiinnerusinnaalernertik” iluarisimaarneqarluni.

Suliffeqarfik ilaasortami akornanni ”allaffiup iluani misissueqqissaarnermik” ingerlatsinikuuvoq. Apersorneqartut 76 %-init amerlanerulaartut UTC-2-miiginnarnissartik orniginerua t, tassani Danmarkimut/Europamut nikingassutaasoq akunnerit pingasuinnaallutik. Tassani niuernissamut tunngatillugu aammalu Danmarkimi Europamilu suleqatigisartakkat eqqarsaatigalugit ajornannginnerunera tunngaviusuni pingaarnersaapput. Tamatuma saniatigut oqaatigineqarpoq UTC-2-mut allanngorluni nuunneq suliffeqarfinnut IT-lerisartunut annertuumik aningaasartuuteqarfiusimasoq, taamaattumillu UTC-3-mut uteqqinniaraanni aamma taama annertutigisumik aningaasartuuteqarfioqqissasoq. Ersersinneqarportaaq UTC-3-mut uteqqinniarnermi teknikkikkut unammillernartoqarsinnaasoq, ingammik siunnersuutigineqartutuut aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarsiutigalugu ataatsikkut pissappat.

Sulisitsisuni apersorneqartut 14 %-ii sinnilaarlugit soqutiginngilaat nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC -2 imaluunniit UTC -3 atorneqaraluarpat, taamaallaallu 9,5 %-iisa UTC-3-mut uteqqinnissartik kissaatigalugu.

Tusarniaanermut akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

13.2. Sinaakkutit inatsisillu allanngorartut nunatsinni inuussutissarsiornerup ineriartornissaanut – suliffeqarfiit pioreersut aningaasaleerusussinnaasullu nutaat eqqarsaatigalugit - naleqqutinngilluinnartut Sulisitsisunit oqaatigineqarpoq. Tassunga

atatillugu kattuffimmit oqaatigineqarpoq, UTC-2-mut ikaarsaarniarneq qaammatit arfiniliunngitsulluunniit matuma siorna naammassineqartoq ajornartorsiuteqanngitsumik ingerlasimanngitsoq. Maanna nalunaaquttat ingerlatigiiffiat nutaaq inuussutissarsiortunit sungiunneqareerpoq taamaattumillu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffikuannut uteqqissagaanni inuussutissarsiornermi pilersaarusiorniarnissamut annertuumik akorngutissartaqartussaalluni. Silaannakkut angallanneq immikkut ittumik Sulisitsisunit erseqqissaavigineqarpoq, tassani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannik allannguegqittoqassappat aningaasartuuteqarfiungaatsiartussaasoq – kisiannili aamma takornariaqarnermut inuussutissarsiornermullu iluaqutaasussamik Kalaallit Nunaata tikikkuminarsarneqarnissaanut siunissami aningaasaliisussat eqqarsaatigalugit kinguneqartussaalluni.

13.3. Kalaallit Nunaanni nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat siunnersuutigineqartutut UTC-3-mut allanngorneqarpat kiisalu aasaanerani nalunaaquttap allanngortarnera atorunnaarsinneqarpat taamaalilluni piffiit ilaanni Europamut/Danmarkimut nalunaaqutaq akunnernik tallimanik nikingasalerpat, tamanna Europami aamma Danmarkimi niueqatigiiffiillu suleqatigiinnitsinnut toqqaannartumik akornutaasinnaasoq Sulisitsisunit nalilerneqarpoq. EU-mi aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarsinneqarpat/atorunnaarsinneqassappat aatsaat nunatsinni aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnerata atorunnaarsinneqarnissaa pissasoq Sulisitsisut isumaqarput, soorlu UPA2019/55 suliarineqarnerani piumasarineqarnikuusoq.

Tusarniaanermut akissut siunnersuutip kingunerisassaasa nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarnerisa annertusinerannik nassataqarpoq.

13.4. Siunnersuutip saqqummiunneqanngitsumik innuttaasut kissaataat pillugit aammalu nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut allanngussagaluarpat aasaaneranilu nalunaaquttap allanngortarnera taamaalluni atorunnaarsinneqassagaluarpat, tassani nunatsinni niueqatigiiffiit suleqatigiillu pingaarnerit suli aasaanerani ukiuuneranilu nalunaaquttap allanngortarneranik malinnittunut, suut kingunerisinnaanerai pillugit misissuisoqarnissaanik neqeroortoqassasoq Sulisitsisunit innersuussutigineqarpoq.

Tassunga atatillugu inuit 2.700 missaanniittut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut allannguisoqarnissaanik kissaateqarsimasut siunnersuummi naapertorniarneqartut, siunnersuutip oqaaseqaataani allaqqasoq Sulisitsisut innersuussutigaat. Kalaallit Nunaanni inuit 57.000 missarluinnaat najugaqartut eqqarsaatigissagaanni taava inuit 2.700 missaanniittut kissaateqarnerat malillugu Inatsisartut inatsisaannik, nunatsinni inuussutissarsiornikkut annertuumik kinguneqarsinnaasumik saqqummiinissamut tunngavissatut annikippallaartutut Sulisitsisunit isigineqarpoq.

Ilutigisaanik aaqqissuussaq nutaaq, tassani nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat UTC-2 Kalaallit Nunaannit malinneqartoq, pillugu nalilersuisoqassasoq Naalakkersuisut Siulittaasuat tusarniaanissaq qaammammik ataatsimik sioqqullugu nalunaarsimasoq Sulisitsisunit

innersuussutigineqarpoq. Taamatut nalilersuisoqarnissaanik saqqummiussisoqarsimarpasinnanilu suliamik aallartitsisoqarsimarpasinngilaq.

Inatsisip siumut utimullu allanngorteqattaarnissaa nunatsinni innuttaasunut, inuussutissarsiornermut ineriartornermullu annertuumik kinguneqartussaasoq Sulisitsisunit oqaatigineqarpoq, taamaattumillu inatsisissap saqqummiunneqannginnerani uppernarsarsinnaasumik misissuisoqarnissaanik neqeroortoqartariaqartoq.

Siunnersuuteqartup Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaatai innersuussutigineqarput, immikkoortoq 1.2 aamma 1.5.

14. Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK) – Det Grønlandske Sundhedskartel

14.1. Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK) tusarniaanermut akissutimini paasissutissiissutigaa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat atuuttoq malillugu Danmarkimi kalaallit peqqissartut angerlarsimaffiata aammalu napparsimaviit Danmarkimiittut suleqatigineqartartut ataatsimoorussamik suleqatigisarnerini piffissaq akunnermik ataatsimik PKK-mi ilaasortanut sivisunerulersitsisimasoq. Ilutigisaanik aaqqissuussap massakkut atuuttup naalagaaffimmi suliatigut avitseqatigiissinnaanermik ilaasortat annertunerusumik periarfissaqalersippai, kiisalu Danmarkimi peqqinnissaqarfimmut attaveqaqateqarnissaq ajornannginnerulersillugu, tamannalu peqqutaalluni nakorsiat ilaannut utaqqineq sivikinnerulersimalluni.

Paasissutissat pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat pillugit nalinginnaasumik nassuiaaatini immikkoortoq 3-mi ilanngunneqarpoq.

14.2. Innuttaasut arlallit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffia nutaaq ajornartorsiuteqarfigisimagaat siunnersuummi oqaaseqaatini allassimasoq PPK´mit maluginiarneqarpoq, ilutigisaanillu 2024-mi upernaakkut sapaatip akunneri marluk ingerlanerini atsiornernik katersuisitsisoqarsimanera innersuussutigalugu, tassani inuit 2.700 missaanniittut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqittoqarnissaanut tapersiisimallutik. Ersarinnerusumik nassuiarneqanngilaq qanoq innuttaasut arlallit nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq ajornartorsiuteqarfigisimagaat.

Siunnersuut matumani pineqartoq allannguerujussuartussatut PPK’mit paasineqarpoq, tamannalu innuttaasut amerlavallaanngitsut akornanni atsiornernik katersuisitsisimaneq tunngavigalugu kissaatigineqartoq.

Siunnersuuteqartup Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaatai innersuussutigineqarput, immikkoortoq 1.2.

14.3. Qulaani allassimasut tunngavigalugit Inatsisartut inatsisaata allanngorneqarnissaatut siunnersuutaasoq PPK´mit akerlerineqarpoq.
Innuttaasut nalunaaquttat ingerlaqatigiiffii siumut utimullu uteqattaartinneqannginniassammata nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguisoqarnikuunera pillugu Naalakkersuisut sukumiisumik nalilersuisariaqartut PPK'mit kaammattuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut soorlu oqaaseqaatini imm. 2-mi eqqaaneqartoq, UTC-3-mut allannguisoqassappat EU-mi aasaanerani nalunaaquttap allanngorneqarnissaanut naatsorsuutigineqartut ilutigisaanik ataqatigiissaarisoqassasoq PPK'mit kaammattuutigineqarpoq.

Siunnersuuteqartup Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaatai innersuussutigineqarput, immikkoortoq 1.5.

15. Andu Schiødt Pikilak (innuttaasoq)
Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-2-mut allannguineq inuunerminut sunniuteqarnerlussimasoq Andu Schiødt Pikilak oqaluttuarpoq, tassami nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq ima isumaqarsimavoq ullormut ingerlaasini allanngortoq maannakkullu sininniarnikkut annertuumik ajornartorsiuteqarluni. Nalunaaquttat ingiaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqittoqarnissaanut siunnersuut tapersersorpaa.

Aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera pillugu aaqqissuussaq taamaaginnassappat ajoriffissaqartinngilaa.

16. Birthe Josvassen (innuttaasoq)
Aasaanerani nalunaaquttap allanngortinneqartarnera atorunnaarsinneqarnissaa Birthe Josvassenimit tapersersorneqarpoq.

17. Hans-Kristian Petrussen (innuttaasoq)
Hans-Kristian Petrussenip inatsisissatut siunnersuut tapersersorpaa.

Taanna oqaluttuarpoq Sisimiuni isikkivigissumi najugaqarluni, kisiannili seqineq tarrikkaangat aatsaat saaguersinnaasarluni illup iluata kissarujussuartarnera peqqutigalugu; 28 grader tikillugu kissattarmat.

Misigivoq seqernup kissarnerata sininniarneq ajornarsisittaraa. Illup ilua nillataarnerulerniassammat ilaquttanilu seqineq tarrisseeqqaartarpat taamaammallu aasaq manna sinnakinnerusarlutik, ullaakkut makinniarneq suliartorniarnerlu nukissaasuaffigisarlugu.

Hans-Kristian Petrussenip ilanngullugu eqqaavaa Avannaani seqernup kaaviinnarfia aasaaneralu misilittagaqarfigalugit, kisianni tappavani kissarnera allanngujaannerusartoq taamaattumillu atoruminarnerusarluni, Sisimiuni seqineq tarrittarpoq nillertillunilu ullaakkullu kissatseqqittarluni. Misigivoq tamanna timimut allatut sunniuteqartartoq.

18. Hennie Nielsen Lange (innuttaasoq)
Hennie Nielsen Langep nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqittoqarnissaanut siunnersuut tapersersorpaa.

19. Bikki Kleist Jepsen (innuttaasoq)
Bikki Kleist Jepsen isumaqarpoq nalunaaquttat ingerlaaqatigiiffiannut maanna atuuttumut ikaarsaariarnermi takornariat timmisartullu siusinnerusukkut tikittalernissaat eqqarsaatigineqarsimasut, tamatumanili aalisartut piniartullu inuiaqatigiillu sinneri tusarniarneqarsimanngitsut. Nalunaaquttat allannguuteqartinneqarnera innuttaasunut ullaakkut unnukkullu annertuumik (pitsaanngitsumik) sunniuteqartoq maluginiarpaa.

20. Klara Rosing (innuttaasoq)
Aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussinerup atorunnaarsinneqarnissaa Klara Rosingimit tapersersorneqarpoq. Aasaanerani nalunaaquttamit ukiuunerani nalunaaquttamut ikaaraariartarnerit namminiinnanngitsoq ingerlariaatsiminut, aammali allarpassuit ulloq unnuarlu ingerlariaasiannut akornusiisartut misigisimavoq. Ilaqutariit ukiukitsortallit utoqqaallu aasaanerani nalunaaquttamit ukiuunerani nalunaaquttamut ikaarsaariartoqarnerani ulluinnarni inuunertik allanngortittarmassuk eqqarsaatigineqassoq kaammattuutigaa.

21. Susanne Høegh (innuttaasoq)
Susanne Høeghip maluginiarpaa, nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiata allanngortinnneqarnerata kingorna unnukkut qaamanerusarlernera malunnartorujussuusoq. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqinnissamik siunnersuut tapersersorpaa.

22. Tuperna Heinrich (innuttaasoq)
Tuperna Heinrichip kaammattuutigaa nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiannut UTC-3-mut uteqqittoqassasoq.

23. Ulla Lynge Heilmann (innuttaasoq)
Ulla Lynge Heilmann isumaqarpoq nalunaaquttamik allannguegqissanngitsugut. Nalunaaquttat ingerlaqatigiiffiat nutaaq maanna atuuttoq imminerminut ilaquttaminullu iluaqutaaginnarsimavoq. Aappariit meeqqatillu ualikkut pinngortitamiinnerminni sisorarlutik, qamuteralallutik, angallammik angalaarlutik cykelerlutik nuannarisarsimavaat.